

Šis teksts ir tikai informatīvs, un tam nav juridiska spēka. Eiropas Savienības iestādes neatbild par tā saturu. 2020. gada 19. martā pieņemtā pagaidu regulējuma (C(2020) 1863) un tā 2020. gada 3. aprīlī pieņemtā grozījuma C(2020) 2215, 2020. gada 8. maijā pieņemtā grozījuma C(2020) 3156, 2020. gada 29. jūnijā pieņemtā grozījuma C(2020) 4509 un 2020. gada 13. oktobrī pieņemtā grozījuma C(2020) 7127 autentiskās versijas ir publicētas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS
PAGaidu REGULĒJUMS VALSTS ATBALSTA PASĀKUMIEM, AR KO
ATBALSTA EKONOMIKU PAŠREIZĒJĀ COVID-19 UZLIESMOJUMA
SITUĀCIJĀ

(KONSOLIDĒTĀ VERSIJA)

1. COVID-19 UZLIESMOJUMS, TĀ IETEKME UZ EKONOMIKU UN PAGaidu PASĀKUMU NEPIECIEŠAMĪBA

1.1. Covid-19 uzliesmojums un tā ietekme uz ekonomiku

1. Covid-19 uzliesmojums ir nopietna sabiedrības veselības ārkārtas situācija ar inficēšanās gadījumiem visās dalībvalstīs, tā skar mūsu iedzīvotājus un sabiedrību kopumā. Tas ir arī būtisks pasaules un Savienības ekonomikas satricinājums, un dalībvalstu un ES iestāžu koordinēta ekonomiskā reakcija ir izšķiroši svarīga, lai mazinātu šīs negatīvās sekas ES ekonomikā.
2. Šis satricinājums ietekmē ekonomiku dažādos veidos. Veidojas piegādes satricinājums, ko rada piegādes ķēžu traucējumi, veidojas pieprasījuma satricinājums, ko rada zemāks patērētāju pieprasījums, nenoteiktība rada negatīvu ietekmi uz investīciju plāniem un likviditātes ierobežojumi ietekmē uzņēmumus.
3. Dažādie dalībvalstu pieņemtie ierobežošanas pasākumi, piemēram, sociālās distancēšanās pasākumi, ceļošanas ierobežojumi, karantīna un bloķēšana, ir paredzēti, lai nodrošinātu, ka satricinājums ir pēc iespējas īss un ierobežots. Šiem pasākumiem ir tūlītēja ietekme gan uz pieprasījumu, gan piedāvājumu, un tie skar uzņēmumus un darbiniekus, jo īpaši veselības, tūrisma, kultūras, mazumtirdzniecības un transporta nozarē. Papildus tūlītējai ietekmei uz mobilitāti un tirdzniecību Covid-19 uzliesmojums arī arvien vairāk ietekmē visu veidu un visu nozaru uzņēmumus: mazos un vidējos uzņēmumus (MVU), kā arī lielos uzņēmumus. Ietekme ir jūtama arī pasaules finanšu tirgos, jo īpaši saistībā ar bažām par likviditāti. Šo ietekmi nebūs iespējams ierobežot tikai kādā konkrētā dalībvalstī, un tai būs graujoša ietekme uz Savienības ekonomiku kopumā.

4. Ārkārtas apstākļos, ko radīja Covid-19 uzliesmojums, visu veidu uzņēmumi var saskarties ar nopietnu likviditātes trūkumu. Gan maksātspējīgi, gan mazāk maksātspējīgi uzņēmumi var saskarties ar pēkšņu likviditātes trūkumu vai pat tās nepieejamību. MVU ir īpaši apdraudēti. Līdz ar to tas var nopietni ietekmēt daudzu veselīgu uzņēmumu un to darbinieku ekonomisko stāvokli īstermiņā un vidējā termiņā, vienlaikus radot ilgstošas sekas, apdraudot to izdzīvošanu.
5. Bankām un citiem finanšu starpniekiem ir būtiska loma Covid-19 uzliesmojuma seku novēršanā, saglabājot kredītu plūsmu ekonomikā. Ja kredītu plūsma tiks būtiski ierobežota, saimnieciskā darbība strauji palēnināsies, jo uzņēmumiem būs grūtības norēķināties ar piegādātājiem un izmaksāt algas darbiniekiem. Ņemot vērā iepriekš minēto, ir lietderīgi, ka dalībvalstis var veikt pasākumus, lai stimulētu kredītiestādes un citus finanšu starpniekus turpināt pildīt savus uzdevumus, turpinot atbalstīt saimniecisko darbību ES.
6. Atbalsts, ko dalībvalstis saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu piešķirušas uzņēmumiem saskaņā ar šo paziņojumu un kas tiek virzīts caur bankām kā finanšu starpniecēm, dod tiešu labumu šiem uzņēmumiem. Šāda atbalsta mērķis nav saglabāt vai atjaunot banku dzīvotspēju, likviditāti vai maksātspēju. Līdzīgi, tāda atbalsta, ko dalībvalstis piešķir bankām saskaņā ar LESD 107. panta 2. punkta b) apakšpunktu, lai kompensētu tiešos zaudējumus, kas radušies Covid-19 uzliesmojuma rezultātā¹, mērķis nav saglabāt vai atjaunot iestādes vai vienības dzīvotspēju, likviditāti vai maksātspēju. Tādējādi šāds atbalsts netiktu kvalificēts kā ārkārtas finansiālais atbalsts no publiskā sektora līdzekļiem ne saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/59/ES (BAND)², ne saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 806/2014 (VNM regula)³, un netiktu novērtēts arī saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem⁴, kas piemērojami banku nozarei⁵.

¹ Dalībvalstīm ir jāpaziņo par šādu atbalstu, un Komisija to novērtēs saskaņā ar LESD 107. panta 2. punkta b) apakšpunktu.

² OV L 173, 12.6.2014., 190.–348. lpp.

³ OV L 225, 30.7.2014., VNM regulas 3. panta 1. punkta 29. apakšpunkts.

⁴ Komisijas paziņojums — Finanšu iestāžu rekapitalizācija pašreizējās finanšu krīzes apstākļos — atbalsta ierobežošana līdz nepieciešamajam minimumam un aizsardzības līdzekļi pret pārmērīgiem konkurences traucējumiem (“Rekapitalizācijas paziņojums”) (OV C 10, 15.1.2009., 2. lpp.); Komisijas paziņojums par samazinātas vērtības aktīviem piemērojamo režīmu Kopienas banku nozarē (“Samazinātas vērtības aktīvu paziņojums”) (OV C 72, 26.3.2009., 1. lpp.); Komisijas paziņojums par finanšu nozares dzīvotspējas atjaunošanu un tās pārstrukturēšanas pasākumu novērtējumu pašreizējās krīzes apstākļos atbilstīgi valsts atbalsta noteikumiem (“Pārstrukturēšanas paziņojums”) (OV C 195, 19.8.2009., 9. lpp.); Komisijas paziņojums par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu no 2011. gada 1. janvāra atbalsta pasākumiem banku labā saistībā ar finanšu krīzi (“2010. gada paziņojums par termiņa pagarinājumu”) (OV C 329, 7.12.2010., 7. lpp.); Komisijas paziņojums par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu no 2012. gada 1. janvāra pasākumiem banku labā saistībā ar finanšu krīzi (“2011. gada paziņojums par termiņa pagarinājumu”) (OV C 356, 6.12.2011., 7. lpp.); Komisijas paziņojums par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu no 2013. gada 1. augusta atbalsta pasākumiem banku labā saistībā ar finanšu krīzi (“2013. gada banku darbības paziņojums”) (OV C 216, 30.7.2013., 1. lpp.).

⁵ Par visiem kredītiestāžu vai citu finanšu iestāžu atbalsta pasākumiem, kas ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē un kas neietilpst šā paziņojuma tvērumā vai uz ko neattiecas LESD 107. panta 2. punkta b) apakšpunkts, jāpaziņo Komisijai, un tos novērtē saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem, ko piemēro banku nozarei.

7. *Ja Covid-19 uzliesmojuma dēļ bankām būtu nepieciešams ārkārtas finansiālais atbalsts no publiskā sektora līdzekļiem (sk. BAND 2. panta 1. punkta 28. apakšpunktu un VNM 3. panta 1. punkta 29. apakšpunktu) likviditātes, rekapitalizācijas vai samazinātas vērtības aktīvu pasākuma veidā, būs jānovērtē, vai šāds pasākums atbilst BAND 32. panta 4. punkta d) apakšpunkta i), ii) vai iii) punkta un VNM 18. panta 4. punkta d) apakšpunkta i), ii) vai iii) punkta nosacījumiem. Ja pēdējie minētie nosacījumi ir izpildīti, banka, kas saņem šādu ārkārtas finansiālo atbalstu no publiskā sektora līdzekļiem, netiktu uzskatīta par tādu, kas “kļūst maksātnespējīga vai, iespējams, kļūs maksātnespējīga”. Ciktāl šādi pasākumi risina ar Covid-19 uzliesmojumu saistītās problēmas, tiktu uzskatīts, ka uz tiem attiecas 2013. gada banku darbības paziņojuma⁶ 45. punkts, kurā noteikts izņēmums prasībai par sloga sadali starp akcionāriem un pakārtotajiem kreditoriem.*
8. Uzņēmumi var saskarties ne tikai ar nepietiekamu likviditāti, bet tie var ciest arī ievērojamus zaudējumus Covid-19 uzliesmojuma dēļ. Covid-19 uzliesmojuma ārkārtas raksturs nozīmē, ka šādus zaudējumus nevarēja paredzēt, tie ir ievērojama apjoma un tādējādi rada uzņēmumiem apstākļus, kas krasi atšķiras no tirgus apstākļiem, kādos tie parasti darbojas. Pat veselīgi uzņēmumi, kuri ir labi sagatavoti riskiem, kas raksturīgi normālai uzņēmējdarbības norisei, šajos ārkārtas apstākļos var saskarties ar grūtībām tādā mērā, ka var tikt apdraudēta to dzīvotspēja.
9. *Covid-19 uzliesmojums rada nopietnas lejupslīdes risku, kas ietekmēs visu ES ekonomiku, skarot uzņēmumus, darbvietas un mājsaimniecības. Ir vajadzīgs mērķtiecīgs publiskais atbalsts, lai nodrošinātu, ka tirgos joprojām ir pieejama pietiekama likviditāte, lai novērstu kaitējumu, kas nodarīts veselīgiem uzņēmumiem, un lai saglabātu saimnieciskās darbības nepārtrauktību Covid-19 uzliesmojuma laikā un pēc tā. Turklāt dalībvalstis var nolemt atbalstīt ceļojumu un tūrisma nozares operatorus, lai nodrošinātu, ka Covid-19 uzliesmojuma dēļ radušies pieprasījumi par izdevumu atlīdzināšanu tiek apmierināti nolūkā nodrošināt pasažieru un patērētāju tiesību aizsardzību un vienlīdzīgu attieksmi pret pasažieriem un ceļotājiem. Ņemot vērā ES budžeta ierobežoto apjomu, galvenā reakcija būs jāfinansē no dalībvalstu budžetiem. ES valsts atbalsta noteikumi ļauj dalībvalstīm ātri un efektīvi rīkoties, lai atbalstītu iedzīvotājus un uzņēmumus, jo īpaši MVU, kuri saskaras ar ekonomiskām grūtībām Covid-19 uzliesmojuma dēļ.*

1.2. Nepieciešamība Eiropas līmenī stingri koordinēt valstu atbalsta pasākumus

10. Mērķtiecīga un samērīga ES valsts atbalsta kontroles piemērošana nodrošina, ka valsts atbalsta pasākumi ir efektīvi, palīdzot skartajiem uzņēmumiem Covid-19 uzliesmojuma laikā, kā arī ļauj tiem atgūties no pašreizējās situācijas, paturot prātā to, cik svarīgi ir īstenot gan zaļo, gan digitālo pārkārtošanos atbilstoši ES mērķiem. Tāpat ES valsts atbalsta kontrole nodrošina, ka ES iekšējais tirgus nav sadrumstalots un tiek saglabāti vienlīdzīgi konkurences apstākļi. Iekšējā tirgus integritāte arī paātrinās atlabšanu. Tā arī

⁶ Komisijas paziņojums par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu no 2013. gada 1. augusta atbalsta pasākumiem banku labā saistībā ar finanšu krīzi (OV C 216, 30.7.2013., 1.–15. lpp.).

novērš kaitīgu subsidēšanas sacensību, proti, dalībvalstis ar lielāku budžetu var tērēt vairāk līdzekļu nekā kaimiņvalstis, tādējādi kaitējot kohēzijai Savienībā.

1.3. Atbilstīgu valsts atbalsta pasākumu nepieciešamība

11. Dalībvalstu vispārējos centienos novērst Covid-19 uzliesmojuma ietekmi uz ekonomiku šajā paziņojumā ir izklāstītas iespējas dalībvalstīm saskaņā ar ES noteikumiem nodrošināt likviditāti un piekļuvi finansējumam uzņēmumiem, jo īpaši MVU, kas šajā laikposmā saskaras ar pēkšņu līdzekļu trūkumu, lai tie varētu atgūties no pašreizējās situācijas.
12. Komisija 2020. gada 13. marta paziņojumā “Koordinēta ekonomiskā reakcija uz Covid-19 uzliesmojumu”⁷ izklāstīja dažādus dalībvalstīm pieejamos risinājumus, kas ir ārpus ES valsts atbalsta kontroles tvēruma un kurus tās var ieviest, neiesaistot Komisiju. Tie ietver pasākumus, kas piemērojami visiem uzņēmumiem, attiecībā uz algu subsīdijām, uzņēmumu ienākuma un pievienotās vērtības nodokļu maksājumu vai sociālās apdrošināšanas iemaksu apturēšanu vai finansiālu atbalstu tieši patērētājiem par atceltiem pakalpojumiem vai biļetēm, kuras attiecīgie operatori neatlīdzina.
13. *Dalībvalstis var arī izstrādāt atbalsta pasākumus saskaņā ar grupu atbrīvojuma regulām⁸, neiesaistot Komisiju.*
14. Turklāt, pamatojoties uz LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, un kā sīkāk precizēts Glābšanas un pārstrukturēšanas atbalsta pamatnostādņēs, dalībvalstis var paziņot Komisijai par atbalsta shēmām, lai apmierinātu akūtas likviditātes vajadzības un atbalstītu uzņēmumus, kas saskaras ar finansiālām grūtībām, kas radušās vai kuras saasina arī Covid-19 uzliesmojums⁹.
15. Turklāt, pamatojoties uz LESD 107. panta 2. punkta b) apakšpunktu, dalībvalstis arī var sniegt kompensācijas uzņēmumiem nozarēs, kuras īpaši skāris slimības uzliesmojums (piem., transporta, tūrisma, kultūras, viesmīlības un mazumtirdzniecības nozarēs), un/vai atceltu pasākumu organizatoriem par kaitējumu, kas radies slimības uzliesmojuma dēļ un ko tieši izraisījis slimības uzliesmojums. Dalībvalstis var paziņot par šādiem zaudējumu kompensācijas pasākumiem, un Komisija tos novērtēs tieši saskaņā ar LESD 107. panta

⁷ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Centrālajai bankai, Eiropas Investīciju bankai un Eurogrupai “Koordinēta ekonomikas reakcija uz Covid-19 uzliesmojumu”, COM(2020) 112 final, 2020. gada 13. marts.

⁸ *Komisijas Regula (ES) Nr. 651/2014 (2014. gada 17. jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (OV L 187, 26.6.2014., 1. lpp.), Komisijas Regula (ES) Nr. 702/2014 (2014. gada 25. jūnijs), ar kuru konkrētas atbalsta kategorijas lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. pantu (OV L 193, 1.7.2014., 1. lpp.), un Komisijas Regula (ES) Nr. 1388/2014 (2014. gada 16. decembris), ar ko konkrētas atbalsta kategorijas uzņēmumiem, kuri nodarbojas ar zvejas un akvakultūras produktu ražošanu, apstrādi un tirdzniecību, atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. pantu (OV L 369, 24.12.2014., 37. lpp.).*

⁹ Pamatnostādnes par valsts atbalstu grūtībās nonākušu nefinanšu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai (OV C 249, 31.7.2014., 1. lpp.). Komisija ir atļāvusi dažādas shēmas deviņās dažādās dalībvalstīs.

2. punkta b) apakšpunktu¹⁰. Glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādņu princips “vienreiz un pēdējoreiz”¹¹ neattiecas uz atbalstu, ko Komisija atzīst par saderīgu saskaņā ar LESD 107. panta 2. punkta b) apakšpunktu, jo šis atbalsta veids nav “glābšanas atbalsts, pārstrukturēšanas atbalsts vai pārstrukturēšanas pagaidu atbalsts” Glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādņu 71. punkta nozīmē. Tāpēc dalībvalstis saskaņā ar LESD 107. panta 2. punkta b) apakšpunktu var kompensēt zaudējumus, ko Covid-19 uzliesmojums ir tieši radījis uzņēmumiem, kuri ir saņēmuši atbalstu saskaņā ar Glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādņēm.

15.a Tomēr atbalstam, kura pamatā ir LESD 107. panta 2. punkta b) apakšpunkts, ir jākompensē zaudējumi, ko tieši izraisījis Covid-19 uzliesmojums, piemēram, zaudējumi, kurus tieši izraisījuši tādi karantīnas pasākumi, kas saņēmējam liedz veikt saimniecisko darbību. Turpretī cita veida, proti, vispārīgāka uz Covid-19 uzliesmojuma izraisīto ekonomikas lejupslīdi mērķēta atbalsta gadījumā saderību novērtē, pamatojoties uz LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu un tādējādi principā pamatojoties uz šo pagaidu regulējumu.

16. Lai papildinātu iepriekš minētās iespējas, Komisija šajā paziņojumā izklāsta papildu pagaidu valsts atbalsta pasākumus, kurus tā uzskata par saderīgiem ar LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu un kurus var ļoti ātri apstiprināt pēc attiecīgās dalībvalsts paziņojuma saņemšanas. Turklāt joprojām ir iespējams paziņot par alternatīvām pieejām — gan atbalsta shēmām, gan individuāliem pasākumiem. Šā paziņojuma mērķis ir izveidot satvaru, kas ļauj dalībvalstīm risināt grūtības, ar kurām uzņēmumi pašlaik saskaras, vienlaikus saglabājot ES iekšējā tirgus integritāti un nodrošinot vienlīdzīgus konkurences apstākļus.

16.a Turklāt Komisija uzskata, ka papildus atbalsta pasākumiem, kas atļauti saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu, un papildus esošajām iespējām saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu ir arī būtiski paātrināt ar Covid-19 saistītu pētniecību un izstrādi, atbalstīt testēšanas un paplašinātas izmantošanas infrastruktūras, kuras sekmē ar Covid-19 saistītu produktu izstrādi, kā arī atbalstīt to produktu ražošanu, kas nepieciešami reaģēšanai uz slimības uzliesmojumu. Tādējādi šajā paziņojumā ir izklāstīti nosacījumi, kuru izpildes gadījumā Komisija šādus pasākumus uzskatīs par saderīgiem ar iekšējo tirgu atbilstoši LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktam. Komisija ir pienācīgi ņēmusi vērā šādu atbalsta pasākumu kopīgo mērķi un to pozitīvo ietekmi Covid-19 uzliesmojuma izraisītās ārkārtas situācijas veselības jomā risināšanā salīdzinājumā ar šādu pasākumu iespējamo negatīvo ietekmi uz iekšējo tirgu.

16.b Saņēmēja ražošanas vai citas darbības pārvietošana no citas valsts Eiropas Ekonomikas zonā (EEZ) uz atbalstu piešķirošās dalībvalsts teritoriju nav tāda atbalsta saņemšanas nosacījums, ko piešķir saskaņā ar šo paziņojumu un pamatojoties uz LESD 107. panta 3. punkta b) vai c) apakšpunktu. Šāds nosacījums, iespējams, kaitētu iekšējam tirgum.

¹⁰ Skatīt, piemēram, Komisijas lēmumu SA. 56685, Dānija – kompensācijas shēma tādu notikumu atcelšanai, kas saistīti ar Covid-19,

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202011/285054_2139535_70_2.pdf.

¹¹ Skatīt Glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādņu 3.6.1. sadaļu.

Šajā saistībā nav svarīgs faktiski zaudēto darbvietu skaits saņēmēja sākotnējā uzņēmumā EEZ.

2. LĪGUMA PAR EIROPAS SAVIENĪBAS DARBĪBU 107. PANTA 3. PUNKTA B) APAKŠPUNKTA PIEMĒROJAMĪBA

17. Atbilstoši LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktam Komisija par saderīgu ar iekšējo tirgu var atzīt atbalstu, kura mērķis ir “novērst nopietnus traucējumus dalībvalsts tautsaimniecībā.” Šajā sakarā Savienības tiesas ir lēmušas, ka šādā gadījumā nopietnajiem traucējumiem jāietekmē visa attiecīgās dalībvalsts tautsaimniecība, nevis tikai viena reģiona vai tās teritorijas daļu tautsaimniecība. Tas arī atbilst vajadzībai šauri interpretēt visus izņēmuma noteikumus, piemēram, LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu¹². Komisija lēmumu pieņemšanas praksē ir konsekventi piemērojusi šo interpretāciju¹³.
18. Ņemot vērā, ka Covid-19 uzliesmojums ietekmē visas dalībvalstis un ka dalībvalstu veiktie ierobežošanas pasākumi ietekmē uzņēmumus, Komisija uzskata, ka valsts atbalsts ir pamatots un to var atzīt par saderīgu ar iekšējo tirgu, pamatojoties uz LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu, uz noteiktu laikposmu, lai novērstu likviditātes trūkumu, ar ko saskaras uzņēmumi, un nodrošinātu, ka Covid-19 uzliesmojuma izraisītie traucējumi neapdraud šo uzņēmumu, jo īpaši MVU, dzīvotspēju.
19. Komisija šajā paziņojumā izklāsta saderības nosacījumus, kurus tā principā piemēros atbalstam, ko dalībvalstis piešķir saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu. Tāpēc dalībvalstīm ir jāpierāda, ka valsts atbalsta pasākumi, kas Komisijai paziņoti saskaņā ar šo paziņojumu, ir vajadzīgi, atbilstīgi un samērīgi, lai novērstu nopietnus traucējumus attiecīgās dalībvalsts tautsaimniecībā, un ka ir pilnībā ievēroti visi šajā paziņojumā izklāstītie nosacījumi.
20. *Šā paziņojuma darbības jomā ietilpstošos pagaidu atbalsta pasākumus var savstarpēji kumulēt, ievērojot šā paziņojuma konkrēto iedaļu noteikumus. Šā paziņojuma darbības jomā ietilpstošos pagaidu atbalsta pasākumus var kumulēt ar atbalstu, kas sniegts atbilstoši de minimis regulām¹⁴, vai atbalstu, kurš sniegts atbilstoši grupu atbrīvojuma*

¹² Apvienotās lietas T-132/96 un T-143/96 *Freistaat Sachsen, Volkswagen AG un Volkswagen Sachsen GmbH/Komisija* (ECLI:EU:T:1999:326, 167. punkts).

¹³ Komisijas Lēmums 98/490/EK lietā C 47/96 *Crédit Lyonnais* (OV L 221, 8.8.1998., 28. lpp.), 10.1. punkts; Komisijas Lēmums 2005/345/EK lietā C 28/02 *Bankgesellschaft Berlin* (OV L 116, 4.5.2005., 1. lpp.), 153. un turpmākie punkti; un Komisijas Lēmums 2008/263/EK lietā C 50/06 *BAWAG* (OV L 83, 26.3.2008., 7. lpp.), 166. punkts. Skatīt Komisijas lēmumu lietā NN 70/07 *Northern Rock* (OV C 43, 16.2.2008., 1. lpp.), Komisijas lēmumu lietā NN 25/08 Glābšanas atbalsts *Risikoabschirmung WestLB* (OV C 189, 26.7.2008., 3. lpp.), Komisijas 2008. gada 4. jūnija lēmumu par valsts atbalstu C 9/08 *SachsenLB* (OV L 104, 24.4.2009., 34. lpp.) un Komisijas 2017. gada 6. jūnija lēmumu lietā SA.32544 (2011/C) *TRAINOSE S.A.* pārstrukturēšana (OV L 186., 24.7.2018., 25. lpp.).

¹⁴ *Komisijas Regula (ES) Nr. 1407/2013 (2013. gada 18. decembris) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu de minimis atbalstam* (OV L 352, 24.12.2013., 1. lpp.), *Komisijas Regula (ES) Nr. 1408/2013 (2013. gada 18. decembris) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu de minimis atbalstam lauksaimniecības nozarē* (OV L 352, 24.12.2013., 9. lpp.), *Komisijas Regula (ES) Nr. 717/2014 (2014. gada 27. jūnijs) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu de minimis atbalstam zvejniecības un akvakultūras nozarē* (OV L 190, 28.6.2014., 45. lpp.) un

regulām¹⁵, ar nosacījumu, ka tiek ievēroti minēto regulu noteikumi un kumulācijas noteikumi.

20.a Atbalstu kredītiestādēm un finanšu iestādēm nevērtē atbilstoši šim paziņojumam, izņemot šādus gadījumus: i) netiešas priekšrocības kredītiestādēm vai finanšu iestādēm, kuras novirza atbalstu aizdevumu vai garantiju veidā atbilstoši 3.1. līdz 3.3. iedaļai saskaņā ar 3.4. iedaļā minētajiem aizsardzības pasākumiem, un ii) atbalsts atbilstoši 3.10. iedaļai ar nosacījumu, ka shēma neattiecas tikai uz darba ņēmējiem finanšu nozarē.

3. VALSTS ATBALSTA PAGaidu PASĀKUMI

3.1. Ierobežotas atbalsta summas

21. Papildus jau esošajām iespējām, kas pamatotas ar LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, pagaidu ierobežota apmēra atbalsts uzņēmumiem, kas saskaras ar pēkšņu likviditātes trūkumu vai pat nepieejamību, pašreizējos apstākļos var būt piemērots, vajadzīgs un mērķorientēts risinājums.

22. Komisija šādu valsts atbalstu uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu, pamatojoties uz LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu, ja būs izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi (īpašie noteikumi primārajai lauksaimnieciskajai ražošanai, zvejniecības un akvakultūras nozarēm ir izklāstīti 23. punktā):

a. kopējā atbalsta summa nepārsniedz 800 000 EUR vienam uzņēmumam¹⁶. Atbalstu var piešķirt tiešo dotāciju, nodokļu un maksājumu atvieglojumu veidā vai citā veidā, piemēram, atmaksājamu avansu, garantiju, aizdevumu un pašu kapitāla veidā, ar nosacījumu, ka šādu pasākumu kopējā nominālvērtība nepārsniedz kopējo maksimālo summu 800 000 EUR vienam uzņēmumam; vienmēr izmanto bruto summas, proti, summas pirms nodokļu vai jebkādu citu maksu atskaitīšanas;

b. atbalsts tiek piešķirts, pamatojoties uz shēmu ar aplēstu budžetu;

Komisijas Regula (ES) Nr. 360/2012 (2012. gada 25. aprīlis) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu de minimis atbalstam, ko piešķir uzņēmumiem, kuri sniedz pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (OV L 114, 26.4.2012., 8. lpp.).

¹⁵ Komisijas Regula (ES) Nr. 651/2014 (2014. gada 17. jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (Vispārējā grupu atbrīvojuma regula), Komisijas Regula (ES) Nr. 702/2014 (2014. gada 25. jūnijs), ar kuru konkrētas atbalsta kategorijas lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. pantu (OV L 193, 1.7.2014., 1. lpp.), un Komisijas Regula (ES) Nr. 1388/2014 (2014. gada 16. decembris), ar ko konkrētas atbalsta kategorijas uzņēmumiem, kuri nodarbojas ar zvejas un akvakultūras produktu ražošanu, apstrādi un tirdzniecību, atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. pantu (OV L 369, 24.12.2014., 37. lpp.).

¹⁶ Atbalsts, kas piešķirts, pamatojoties uz shēmām, kuras apstiprinātas saskaņā ar šo iedaļu, un kas atmaksāts pirms 2021. gada 30. jūnija, netiek ņemts vērā, nosakot, vai ir pārsniegts attiecīgais robežlielums.

- c. atbalstu nevar piešķirt uzņēmumiem, kuri 2019. gada 31. decembrī jau bija nonākuši grūtībās (Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas¹⁷ nozīmē);
- ca. atkāpjoties no iepriekš minētā, atbalstu var piešķirt mikrouzņēmumiem vai maziem uzņēmumiem (Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas I pielikuma nozīmē), kas 2019. gada 31. decembrī jau bija nonākuši grūtībās, ar nosacījumu, ka tiem netiek piemērota kolektīva maksātspējas procedūra saskaņā ar valsts tiesību aktiem un ka tie nav saņēmuši glābšanas atbalstu¹⁸ vai pārstrukturēšanas atbalstu¹⁹;
- d. atbalsts tiek piešķirts ne vēlāk kā 2021. gada 30. jūnijā²⁰;
- e. atbalsts uzņēmumiem, kas nodarbojas ar lauksaimniecības produktu²¹ pārstrādi vai tirdzniecību, ir sniegts ar nosacījumu, ka to daļēji vai pilnībā nenodod primārajiem ražotājiem un tas nav balstīts uz tādu produktu cenu vai daudzumu, kuri iegādāti no primārajiem ražotājiem vai kurus attiecīgi uzņēmumi laiduši tirgū.
23. Atkāpjoties no 22. punkta a. apakšpunkta, atbalstam, ko piešķir uzņēmumiem lauksaimniecības, zvejniecības un akvakultūras nozarē, papildus nosacījumiem, kas minēti 22. punkta b.–e. apakšpunktā, piemēro šādus īpašus nosacījumus:
- a. kopējā atbalsta summa nepārsniedz 120 000 EUR vienam uzņēmumam, kas darbojas zvejniecības un akvakultūras nozarē²², vai 100 000 EUR vienam uzņēmumam, kas nodarbojas ar lauksaimniecības produktu²³ primāro ražošanu²⁴; atbalstu var piešķirt tiešo dotāciju, nodokļu un maksājumu atvieglojumu veidā vai citā veidā, piemēram, atmaksājamu avansu, garantiju, aizdevumu un pašu kapitāla veidā, ar nosacījumu, ka šādu pasākumu kopējā nominālvērtība nepārsniedz kopējo maksimālo summu 120 000 EUR vai 100 000 EUR vienam uzņēmumam; vienmēr

¹⁷ Saskaņā ar definīciju 2. panta 18. punktā Komisijas Regulā (ES) Nr. 651/2014 (2014. gada 17. jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (OV L 187, 26.6.2014., 1. lpp.). Visos gadījumos, kad šajā pagaidu regulējumā ir atsauce uz jēdziena “grūtībās nonācis uzņēmums” definīciju, kas izklāstīta Regulas (ES) Nr. 651/2014 2. panta 18. punktā, to lasa arī kā atsauci uz definīcijām, kas ietvertas attiecīgi Regulas (ES) Nr. 702/2014 2. panta 14. punktā un Regulas (ES) Nr. 1388/2014 3. panta 5. punktā.

¹⁸ Minētie uzņēmumi, kas ir saņēmuši glābšanas atbalstu, atbalstu saskaņā ar šo paziņojumu var saņemt, ja tie līdz atbalsta piešķiršanas brīdim ir atmaksājuši aizdevumu vai atsaukuši garantiju.

¹⁹ Minētie uzņēmumi, kas ir saņēmuši pārstrukturēšanas atbalstu, atbalstu saskaņā ar šo paziņojumu var saņemt, ja tā piešķiršanas brīdī uz tiem vairs neattiecas pārstrukturēšanas plāns.

²⁰ Ja atbalsts ir piešķirts nodokļu atvieglojumu veidā, nodokļa saistībām, attiecībā uz kurām šis atvieglojums piešķirts, ir jāiestājas ne vēlāk kā 2021. gada 31. jūnijā.

²¹ Saskaņā ar definīcijām 2. panta 6. un 7. punktā Komisijas Regulā (ES) Nr. 702/2014 (2014. gada 25. jūnijs), ar kuru konkrētas atbalsta kategorijas lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. pantu (OV L 193, 1.7.2014., 1. lpp.).

²² Saskaņā ar definīciju 2. panta 1. punktā Komisijas Regulā (ES) Nr. 717/2014 (2014. gada 27. jūnijs) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu de minimis atbalstam zvejniecības un akvakultūras nozarē (OV L 190, 28.6.2014., 45. lpp.).

²³ Visi LESD I pielikumā uzskaitītie produkti, izņemot zivsaimniecības un akvakultūras nozaru produktus.

²⁴ Atbalsts, kas piešķirts, pamatojoties uz shēmām, kuras apstiprinātas saskaņā ar šo iedaļu, un kas atmaksāts pirms 2021. gada 30. jūnija, netiek ņemts vērā, nosakot, vai ir pārsniegts attiecīgais robežlielums.

izmanto bruto summas, proti, summas pirms nodokļu vai jebkādu citu maksu atskaitīšanas;

- b. atbalsta summu, ko piešķir uzņēmumiem, kuri nodarbojas ar lauksaimniecības produktu primāro ražošanu, nedrīkst balstīt uz tirgū laisto produktu cenu vai daudzumu;
- c. atbalsts uzņēmumiem, kuri darbojas zvejniecības un akvakultūras nozarē, neattiecas ne uz vienu no atbalsta kategorijām, kas minētas Komisijas Regulas (ES) Nr. 717/2014²⁵ 1. panta 1. punkta a)–k) apakšpunktā.

23.a Ja uzņēmums darbojas vairākās nozarēs, kurām piemēro dažādas maksimālās summas saskaņā ar 22. punkta a. apakšpunktu un 23. punkta a. apakšpunktu, attiecīgā dalībvalsts piemērotā veidā, piemēram, izmantojot uzskaites nodalīšanu, nodrošina, ka attiecībā uz katru no minētajām darbībām tiek ievēroti maksimālie apjomi un ka netiek pārsniegta maksimālā kopējā summa 800 000 EUR apmērā vienam uzņēmumam. Ja uzņēmums darbojas nozarēs, uz kurām attiecas 23. punkta a. apakšpunkts, nedrīkstētu pārsniegt maksimālo kopējo summu 120 000 EUR apmērā vienam uzņēmumam.

3.2. Atbalsts aizdevumu garantiju veidā

24. Lai nodrošinātu to uzņēmumu likviditāti, kuri saskaras ar pēkšņu līdzekļu trūkumu, publiskas garantijas aizdevumiem uz ierobežotu laiku un aizdevuma summu var būt piemērots, vajadzīgs un mērķorientēts risinājums pašreizējos apstākļos.

24.a Atbalstu, kas piešķirts atbilstoši 3.2. iedaļai, nekumulē ar atbalstu, kas piešķirts par to pašu pamatā esošo aizdevuma pamatsummu saskaņā ar 3.3. iedaļu un otrādi. Atbalstu, kas piešķirts atbilstoši 3.2. un 3.3. iedaļai, var kumulēt dažādiem aizdevumiem ar nosacījumu, ka kopējā aizdevumu summa vienam saņēmējam nepārsniedz 25. punkta d. apakšpunktā vai 27. punkta d. apakšpunktā noteiktos maksimālos apjomus. Saņēmējs vienlaicīgi var gūt labumu no vairākiem pasākumiem atbilstoši 3.2. iedaļai ar nosacījumu, ka kopējā aizdevumu summa vienam saņēmējam nepārsniedz 25. punkta d. un e. apakšpunktā noteiktos maksimālos apjomus.

25. Komisija šādu valsts atbalstu, proti, jaunas publiskas garantijas atsevišķiem aizdevumiem, kas piešķirtas, reaģējot uz Covid-19 uzliesmojumu, uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu, pamatojoties uz LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu, ja tiks izpildīti turpmāk minētie nosacījumi:

- a. garantijas prēmijas katram atsevišķam aizdevumam nosaka minimālā līmenī, kas pakāpeniski palielinās, palielinoties garantētā aizdevuma ilgumam, kā norādīts turpmāk tabulā:

Saņēmēja veids	1. gadā	2.–3. gadā	4.–6. gadā
MVU	25 bāzes punkti	50 bāzes punkti	100 bāzes punkti

²⁵ Komisijas Regula (ES) Nr. 717/2014 (2014. gada 27. jūnijs) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu de minimis atbalstam zvejniecības un akvakultūras nozarē (OV L 90, 28.6.2014., 45. lpp.).

<i>Lieli uzņēmumi</i>	<i>50 bāzes punkti</i>	<i>100 bāzes punkti</i>	<i>200 bāzes punkti</i>
-----------------------	------------------------	-------------------------	-------------------------

- b. *alternatīvi dalībvalstis var paziņot shēmas, pamatojoties uz iepriekš izklāstīto tabulu, taču vienlaikus garantijas termiņu, garantijas prēmijas un garantijas segumu var modulēt katrai pamatā esošajai atsevišķajai aizdevuma pamatsummai, piemēram, mazāks garantijas segums varētu kompensēt ilgāku termiņu vai pieļaut mazākas garantijas prēmijas; visā garantijas darbības laikā var izmantot vienotu prēmiju, ja tā ir lielāka par katram saņēmēju veidam noteikto minimālo prēmiju 1. gadam, kas norādīta iepriekš izklāstītajā tabulā un pielāgota atbilstoši garantijas ilgumam un garantijas segumam saskaņā ar šo punktu;*
- c. *garantiju piešķir vēlākais līdz 2021. gada 30. jūnijam;*
- d. *aizdevumiem, kuru atmaksas termiņš ir pēc 2021. gada 30. jūnija, kopējā aizdevuma summa vienam atbalsta saņēmējam nepārsniedz:*
- i. *divkārsā apmērā saņēmēja kopējos ikgadējos izdevumus par algām 2019. gadā vai pēdējā gadā, par kuru pieejami dati (ieskaitot sociālos maksājumus, kā arī tā personāla izmaksas, kas strādā uzņēmumā, bet formāli ir apakšuzņēmēju algu sarakstā). Attiecībā uz uzņēmumiem, kas izveidoti 2019. gada 1. janvārī vai vēlāk, aizdevuma summa nedrīkst pārsniegt aplēstos gada izdevumus par algām pirmajos divos darbības gados; vai*
 - ii. *25 % no saņēmēja kopējā apgrozījuma 2019. gadā; vai*
 - iii. *ar pienācīgu pamatojumu, ko dalībvalsts sniegusi Komisijai (piemēram, saistībā ar konkrēta veida uzņēmumu iezīmēm), aizdevuma summu var palielināt, lai segtu likviditātes vajadzības no piešķiršanas brīža turpmākajiem 18 mēnešiem MVU²⁶ un turpmākajiem 12 mēnešiem lieliem uzņēmumiem. Likviditātes vajadzības būtu jānosaka, izmantojot saņēmēja pašapliecinājumu²⁷;*
- e. *aizdevumiem, kuru atmaksas termiņš ir līdz 2021. gada 30. jūnijam, aizdevuma pamatsumma ar Komisijai sniegtu dalībvalsts pienācīgu pamatojumu var pārsniegt 25. punkta d. apakšpunktā minēto summu ar nosacījumu, ka joprojām tiek nodrošināta atbalsta proporcionalitāte, ko dalībvalsts apliecina Komisijai;*
- f. *garantijas ilgums nepārsniedz sešus gadus, izņemot gadījumus, kad tas modulēts saskaņā ar 25. punkta b. apakšpunktu, un publiskā garantija nepārsniedz:*
- i. *90 % no aizdevuma pamatsummas, ja zaudējumus proporcionāli un ar vienādiem nosacījumiem cieš kredītiestāde un valsts, vai*

²⁶ Saskaņā ar definīciju I pielikumā Komisijas Regulā (ES) Nr. 651/2014 (2014. gada 17. jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (Vispārējā grupu atbrīvojuma regula).

²⁷ Likviditātes plānā var ietvert gan apgrozāmo kapitālu, gan ieguldījumu izmaksas.

- ii. 35 % no aizdevuma pamatsummas, ja zaudējumus vispirms pieskaita valstij un tikai pēc tam kredītiestādēm (t. i., pirmās kārtas zaudējumu garantija), un
 - iii. abos iepriekš minētajos gadījumos, kad aizdevuma apjoms laika gaitā samazinās, piemēram, tādēļ, ka aizdevumu sāk atmaksāt, garantētā summa ir proporcionāli jāsamazina;
- g. garantija attiecas uz ieguldījumiem un / vai uz apgrozāmā kapitāla aizdevumiem;
- h. garantiju nevar piešķirt uzņēmumiem, kuri 2019. gada 31. decembrī jau bija nonākuši grūtībās (Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas²⁸ nozīmē);
- ha. atkāpjoties no iepriekš minētā, atbalstu var piešķirt mikrouzņēmumiem vai maziem uzņēmumiem (Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas I pielikuma nozīmē), kas 2019. gada 31. decembrī jau bija nonākuši grūtībās, ar nosacījumu, ka tiem netiek piemērota kolektīva maksātnespējas procedūra saskaņā ar valsts tiesību aktiem un ka tie nav saņēmuši glābšanas atbalstu²⁹ vai pārstrukturēšanas atbalstu³⁰.

3.3. Atbalsts subsidētu procentu likmju aizdevumiem veidā

26. Lai nodrošinātu to uzņēmumu likviditāti, kuri saskaras ar pēkšņu līdzekļu trūkumu, subsidētas procentu likmes uz ierobežotu laiku un aizdevuma summu var būt piemērots, vajadzīgs un mērķorientēts risinājums pašreizējos apstākļos. Turklāt pakārtots parāds, kas maksātnespējas procedūras gadījumā ir pakārtots parastajiem augstākas prioritātes kreditoriem, arī var būt piemērots, vajadzīgs un mērķorientēts risinājums pašreizējos apstākļos. Šāds parāds ir mazāk kropļojošs instruments nekā pašu kapitāls vai hibrīdkapitāls, jo, uzņēmumam turpinot darbību, to nevar automātiski pārvērst pašu kapitālā. Tāpēc atbalstam pakārtota parāda³¹ veidā jāatbilst attiecīgajiem 3.3. iedaļas nosacījumiem, kas attiecas uz parāda instrumentiem. Tomēr, tā kā tas palielina uzņēmumu spēju uzņemties augstākas prioritātes parādu kapitāla atbalstam līdzīgā veidā, papildus piemēro kredītriska uzcenojumu un papildu ierobežojumu attiecībā uz summu salīdzinājumā ar augstākas prioritātes parādu (viena trešdaļa lieliem uzņēmumiem un puse summas MVU, kā definēts 27. punkta d. apakšpunkta i. vai ii. punktā). Lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi, pakārtots parāds, kas pārsniedz šos maksimālos apjomus, būtu jānovērtē saskaņā ar Covid-19 rekapitalizācijas pasākumu nosacījumiem, kas izklāstīti 3.11. iedaļā.

26.a Atbalstu, kas piešķirts atbilstoši 3.3. iedaļai, nekumulē ar atbalstu, kas piešķirts par to pašu pamatā esošo aizdevuma pamatsummu saskaņā ar 3.2. iedaļu un otrādi. Atbalstu, kas piešķirts atbilstoši 3.2. un 3.3. iedaļai, var kumulēt dažādiem aizdevumiem ar

²⁸ Saskaņā ar definīciju 2. panta 18. punktā Komisijas Regulā (ES) Nr. 651/2014 (2014. gada 17. jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (OV L 187, 26.6.2014., 1. lpp.).

²⁹ Minētie uzņēmumi, kas ir saņēmuši glābšanas atbalstu, atbalstu saskaņā ar šo paziņojumu var saņemt, ja tie līdz atbalsta piešķiršanas brīdim ir atmaksājuši aizdevumu vai atsaukuši garantiju.

³⁰ Minētie uzņēmumi, kas ir saņēmuši pārstrukturēšanas atbalstu, atbalstu saskaņā ar šo paziņojumu var saņemt, ja tā piešķiršanas brīdī uz tiem vairs neattiecas pārstrukturēšanas plāns.

³¹ Izņemot tad, ja šāds atbalsts atbilst nosacījumiem šā paziņojuma 3.1. iedaļā.

nosacījumu, ka kopējā aizdevumu summa vienam saņēmējam nepārsniedz 25. punkta d. apakšpunktā vai 27. punkta d. apakšpunktā noteiktās robežvērtības. Saņēmējs vienlaicīgi var gūt labumu no vairākiem pasākumiem atbilstoši 3.3. iedaļai ar nosacījumu, ka kopējā aizdevumu summa vienam saņēmējam nepārsniedz 27. punkta d. un e. apakšpunktā noteiktos maksimālos apjomus.

27. *Komisija valsts atbalstu, ko, reaģējot uz Covid-19 uzliesmojumu, piešķir subsīdiju veidā publiskā sektora aizdevumiem, uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu, pamatojoties uz LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu, ja tiks izpildīti turpmāk minētie nosacījumi:*

a. *aizdevumus var piešķirt ar samazinātām procentu likmēm, kas ir vismaz līdzvērtīgas pamatlikmei (1 gada IBOR likme vai līdzvērtīga Komisijas publicēta likme³²), kura bija pieejama 2020. gada 1. janvārī vai arī paziņošanas brīdī un kurai pieskaitīta tabulā norādītā kredītriska rezerve:*

<i>Saņēmēja veids</i>	<i>Kredītriska rezerve 1. gadam</i>	<i>Kredītriska rezerve 2.–3. gadam</i>	<i>Kredītriska rezerve 4.–6. gadam</i>
<i>MVU</i>	<i>25 bāzes punkti³³</i>	<i>50 bāzes punkti³⁴</i>	<i>100 bāzes punkti</i>
<i>Lieli uzņēmumi</i>	<i>50 bāzes punkti</i>	<i>100 bāzes punkti</i>	<i>200 bāzes punkti</i>

b. *alternatīvi dalībvalstis var paziņot shēmas, pamatojoties uz iepriekš izklāstīto tabulu, taču vienlaikus aizdevuma atmaksas termiņu un kredītriska rezerves līmeni var modulēt, piemēram, vienotu kredītriska rezervi var izmantot visā aizdevuma darbības laikā, ja tā ir augstāka par katram saņēmēju veidam noteikto minimālo kredītriska rezervi pirmajam gadam un pielāgota atbilstoši aizdevuma atmaksas termiņam saskaņā ar šo punktu³⁵;*

c. *aizdevuma līgumi ir parakstīti vēlākais 2021. gada 30. jūnijā, un to maksimālais ilgums ir seši gadi, izņemot gadījumus, kad tie ir modulēti saskaņā ar 27. punkta b. apakšpunktu;*

d. *aizdevumiem, kuru atmaksas termiņš ir pēc 2021. gada 30. jūnija, kopējā aizdevuma summa vienam atbalsta saņēmējam nepārsniedz:*

³² *Pamatlikmes, kas aprēķinātas saskaņā ar Komisijas paziņojumu par atsaucies likmes un diskonta likmes noteikšanas metodes pārskatīšanu (OV C 14, 19.1.2008., 6. lpp.) un publicētas Konkurences ģenerāldirektorāta tīmekļa vietnē https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.*

³³ *Minimālajai visaptverošajai procentu likmei (pamatlikme un kredīta rezerves) vajadzētu būt vismaz 10 bāzes punktu apmērā gadā.*

³⁴ *Minimālajai visaptverošajai procentu likmei (pamatlikme un kredīta rezerves) vajadzētu būt vismaz 10 bāzes punktu apmērā gadā.*

³⁵ *Minimālajai visaptverošajai procentu likmei (pamatlikme un kredīta rezerves) vajadzētu būt vismaz 10 bāzes punktu apmērā gadā.*

- i. *divkāršā apmērā saņēmēja kopējos ikgadējos izdevumus par algām 2019. gadā vai pēdējā gadā, par kuru pieejami dati (ieskaitot sociālos maksājumus, kā arī tā personāla izmaksas, kas strādā uzņēmumā, bet formāli ir apakšuzņēmēju algu sarakstā). Attiecībā uz uzņēmumiem, kas izveidoti 2019. gada 1. janvārī vai vēlāk, aizdevuma summa nedrīkst pārsniegt aplēstos gada izdevumus par algām pirmajos divos darbības gados vai*
- ii. *25 % no saņēmēja kopējā apgrozījuma 2019. gadā, vai*
- iii. *ar pienācīgu pamatojumu, ko dalībvalsts sniegusi Komisijai (piemēram, saistībā ar konkrēta veida uzņēmumu iezīmēm), aizdevuma summu var palielināt, lai segtu likviditātes vajadzības no piešķiršanas brīža turpmākajiem 18 mēnešiem MVU³⁶ un turpmākajiem 12 mēnešiem lieliem uzņēmumiem. Likviditātes vajadzības būtu jānosaka, izmantojot saņēmēja pašaplūcinājumu³⁷;*
- e. *aizdevumiem, kuru atmaksas termiņš ir līdz 2021. gada 30. jūnijam, aizdevuma pamatsumma ar Komisijai sniegtu dalībvalsts pienācīgu pamatojumu var pārsniegt 27. punkta d. apakšpunktā minēto summu ar nosacījumu, ka joprojām tiek nodrošināta atbalsta proporcionalitāte, ko dalībvalsts apliecina Komisijai;*
- f. *aizdevums attiecas uz ieguldījumiem un / vai uz apgrozāmā kapitāla vajadzībām;*
- g. *garantiju nevar piešķirt uzņēmumiem, kuri 2019. gada 31. decembrī jau bija nonākuši grūtībās (Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas³⁸ nozīmē);*
- ga. *atkāpjoties no iepriekš minētā, atbalstu var piešķirt mikrouzņēmumiem vai maziem uzņēmumiem (Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas I pielikuma nozīmē), kas 2019. gada 31. decembrī jau bija nonākuši grūtībās, ar nosacījumu, ka tiem netiek piemērota kolektīva maksātnespējas procedūra saskaņā ar valsts tiesību aktiem un ka tie nav saņēmuši glābšanas atbalstu³⁹ vai pārstrukturēšanas atbalstu⁴⁰.*

27.a Parāda instrumentus, kas maksātnespējas procedūras gadījumā ir pakārtoti parastiem augstākas prioritātes kreditoriem, var piešķirt ar samazinātām procentu likmēm, kas ir vismaz līdzvērtīgas pamatlikmei un 27. punkta a. apakšpunkta tabulā minētajām kredītriska rezervēm, pieskaitot 200 bāzes punktus lieliem uzņēmumiem un 150 bāzes punktus MVU. Šādiem parāda instrumentiem piemēro 27. punkta b. apakšpunktā paredzēto alternatīvo iespēju. Ievēro arī 27. punkta c. apakšpunktu, f. apakšpunktu un g. apakšpunktu. Ja pakārtotā parāda summa pārsniedz abus no turpmāk minētajiem

³⁶ Kā definēts Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas I pielikumā.

³⁷ Likviditātes plānā var ietvert gan apgrozāmo kapitālu, gan ieguldījumu izmaksas.

³⁸ Saskaņā ar definīciju 2. panta 18. punktā Komisijas Regulā (ES) Nr. 651/2014 (2014. gada 17. jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (OV L 187, 26.6.2014., 1. lpp.).

³⁹ Minētie uzņēmumi, kas ir saņēmuši glābšanas atbalstu, atbalstu saskaņā ar šo paziņojumu var saņemt, ja tie līdz atbalsta piešķiršanas brīdim ir atmaksājuši aizdevumu vai atsaukuši garantiju.

⁴⁰ Minētie uzņēmumi, kas ir saņēmuši pārstrukturēšanas atbalstu, atbalstu saskaņā ar šo paziņojumu var saņemt, ja tā piešķiršanas brīdī uz tiem vairs neattiecas pārstrukturēšanas plāns.

maksimālajiem apjomiem⁴¹, instrumenta saderību ar iekšējo tirgu nosaka saskaņā ar 3.11. iedaļu:

- i. divas trešdaļas no saņēmēja gada algu izdevumiem lieliem uzņēmumiem un saņēmēja gada algu izdevumus MVU, kā definēts 27. punkta d. apakšpunkta i. punktā, un
- ii. 8,4 % no saņēmēja kopējā apgrozījuma 2019. gadā lieliem uzņēmumiem un 12,5 % no saņēmēja kopējā apgrozījuma 2019. gadā MVU.

3.4. Atbalsts tādu garantiju un aizdevumu veidā, kas sniegti, izmantojot kredītiestādes vai citas finanšu iestādes

28. *Atbalstu garantiju un aizdevumu veidā saskaņā ar šā paziņojuma 3.1., 3.2., 3.3. un 3.12. iedaļu drīkst sniegt uzņēmumiem, kas saskaras ar pēkšņu likviditātes trūkumu, tieši vai ar kredītiestāžu un citu finanšu iestāžu — finanšu starpnieku — starpniecību. Starpnieku gadījumā ir jābūt izpildītiem turpmāk minētajiem nosacījumiem.*
29. Lai arī šāds atbalsts ir tieši vērsts uz uzņēmumiem, kas saskaras ar pēkšņu likviditātes trūkumu, nevis uz kredītiestādēm vai citām finanšu iestādēm, tas var arī radīt netiešas priekšrocības šīm iestādēm vai starpniekiem. Tomēr šāda netieša atbalsta mērķis nav saglabāt vai atjaunot kredītiestādes dzīvotspēju, likviditāti vai maksātspēju. Tā rezultātā Komisija uzskata, ka šāds atbalsts nav kvalificējams kā ārkārtas finansiālais atbalsts no publiskā sektora līdzekļiem atbilstoši BAND 2. panta 1. punkta 28. apakšpunktam un VNM regulas 3. panta 1. punkta 29. apakšpunktam, un nebūtu jāvērtē saskaņā ar banku sektoram piemērojamajiem valsts atbalsta noteikumiem⁴².
30. Jebkurā gadījumā ir lietderīgi ieviest konkrētus aizsardzības pasākumus attiecībā uz iespējamo netiešo atbalstu kredītiestāžu vai citu finanšu iestāžu labā, lai ierobežotu nepamatotus konkurences izkropļojumus.
31. *Kredītiestādēm un citām finanšu iestādēm vajadzētu publiskās garantijas vai subsidēto procentu likmju aizdevumiem priekšrocības iespējami plašākā mērā nodot galasaņēmējiem. Finanšu starpniekam jāspēj pierādīt, ka tas izmanto mehānismu, kurš nodrošina, ka visas priekšrocības iespējami plašākā mērā tiek nodotas galasaņēmējam kā lielāks finansējuma apjoms, riskantāki portfeļi, zemākas nodrošinājuma prasības, zemākas garantiju prēmijas vai zemākas procentu likmes, nekā būtu iespējams bez šādām publiskām garantijām vai aizdevumiem.*

3.5. Īstermiņa eksporta kredīta apdrošināšana

32. *Komisijas paziņojumā par īstermiņa eksporta kredītapdrošināšanu ("paziņojums par ĪEKA") ir noteikts, ka nododamos riskus eksporta kredītu apdrošinātāji nesedz ar*

⁴¹ Ja kupona maksājumus kapitalizē, tas jāņem vērā, nosakot šos maksimālos apjomus, ar nosacījumu, ka šāda kapitalizācija bija plānota vai paredzama laikā, kad tika paziņots par pasākumu. Turklāt jebkurš cits valsts atbalsta pasākums pakārtota parāda veidā, kas piešķirts saistībā ar Covid-19 uzliesmojumu, pat ārpus šā paziņojuma tvēruma, arī ir ieskaitāms šādā aprēķinā. Taču minētajos maksimālajos apjomos neietver pakārtotu parādu, kas piešķirts saskaņā ar šā paziņojuma 3.1. iedaļu.

⁴² Skatīt šā pagaidu regulējuma 6. punktu.

dalībvalstu atbalstu. Covid-19 uzliesmojuma rezultātā un pēc sabiedriskās apspriešanas par īstermiņa eksporta kredīta apdrošināšanas pieejamību eksportam uz visām pašreizējām nododamā riska valstīm Komisija konstatēja, ka pastāv pietiekamas privātās apdrošināšanas kapacitātes trūkums īstermiņa eksporta kredīta apdrošināšanai kopumā un ka nododamo risku segums uz laiku nav pieejams.

33. Šajā kontekstā Komisija visus komerciālos un politiskos riskus, kas saistīti ar eksportu uz paziņojuma par ĪEKA pielikumā uzskaitītajām valstīm, līdz 2021. gada 30. jūnijam uzskata par uz laiku nenododamiem.

3.6. Atbalsts ar Covid-19 saistītai pētniecībai un izstrādei

34. Papildus esošajām iespējām, kuru pamatā ir LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkts, ir būtiski veicināt ar Covid-19 saistītu pētniecību un izstrādi (P&I) nolūkā risināt pašreizējo ārkārtas situāciju veselības jomā.
35. Komisija par saderīgu ar iekšējo tirgu uzskatīs atbalstu P&I projektiem, kas veikti saistībā ar Covid-19, un citiem saistītajiem pretvīrusu pētījumiem⁴³, ieskaitot projektus, kas saņēmuši Covid-19 specifisku izcilības zīmoga kvalitātes apliecinājumu pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" MVU instrumenta ietvaros, ja tiks izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:
- a. atbalstu piešķir tiešo dotāciju, atmaksājamu avansu vai nodokļu atvieglojumu veidā līdz 2021. gada 30. jūnijam;
 - b. attiecībā uz P&I projektiem, kas sākti 2020. gada 1. februārī un vēlāk, vai projektiem, kuri saņēmuši Covid-19 specifisku izcilības zīmogu, uzskata, ka atbalstam ir stimulējoša ietekme; attiecībā uz projektiem, kas sākti pirms 2020. gada 1. februāra, uzskata, ka atbalstam ir stimulējoša ietekme, ja atbalsts ir nepieciešams projekta īstenošanas paātrināšanai vai darbības jomas paplašināšanai. Šādos gadījumos par attiecināmām atbalsta izmaksām uzskata tikai saistībā ar paātrināšanas centieniem vai paplašināto darbības jomu radušās papildu izmaksas;
 - c. attiecināmās izmaksas var būt visas izmaksas, kas nepieciešamas P&I projektam tā īstenošanas laikā un citu starpā ietver personāla izmaksas, izmaksas par digitālajām un skaitļošanas iekārtām, diagnostikas instrumentiem, datu vākšanas un apstrādes rīkiem, P&I pakalpojumiem, preklīniskajiem un klīniskajiem pētījumiem (I–IV pētījumu fāze), par patentu un citu nemateriālo aktīvu iegūšanu, validēšanu un aizstāvēšanu, par atbilstības novērtējumu un / vai atļauju iegūšanu, kuras vajadzīgas jaunu un uzlabotu vakcīnu un zāļu, medicīnisko ierīču, slimnīcu un medicīniskā aprīkojuma, dezinfekcijas līdzekļu un individuālo aizsardzības līdzekļu laišanai tirgū; IV fāzes pētījumi ir pieļaujami tiktāl, ciktāl tie ļauj gūt turpmākus zinātniskus vai tehnoloģiskus sasniegumus;

⁴³ Covid-19 un citi saistītie pretvīrusu pētījumi ietver pētījumus par vakcīnām, zālēm un terapiju, medicīniskām ierīcēm un slimnīcu un medicīnisko aprīkojumu, dezinfekcijas līdzekļiem, aizsargapģērbu un aizsardzības līdzekļiem un par saistītajām procesu inovācijām nepieciešamo produktu efektīvai ražošanai.

- d. atbalsta intensitāte katram saņēmējam var segt 100 % no attiecināmajām izmaksām fundamentāliem pētījumiem un nepārsniedz 80 % no attiecināmajām izmaksām rūpnieciskajiem pētījumiem un eksperimentālajai izstrādei⁴⁴;
- e. atbalsta intensitāti rūpnieciskajiem pētījumiem un eksperimentālajai izstrādei var palielināt par 15 procentpunktiem, ja pētniecības projektu atbalsta vairāk nekā viena dalībvalsts vai ja to īsteno pārrobežu sadarbībā ar pētniecības organizācijām vai citiem uzņēmumiem;
- f. saskaņā ar šo pasākumu sniegtu atbalstu var apvienot ar atbalstu no citiem avotiem attiecībā uz tām pašām attiecināmajām izmaksām ar nosacījumu, ka apvienotais atbalsts nepārsniedz iepriekš d. un e. apakšpunktā noteikto maksimālo apjomu;
- g. atbalsta saņēmējs apņemas piešķirt neekskluzīvas licences trešām personām EEZ atbilstoši nediskriminējošiem tirgus nosacījumiem;
- h. atbalstu nevar piešķirt uzņēmumiem, kuri 2019. gada 31. decembrī jau bija nonākuši grūtībās (*Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas*⁴⁵ nozīmē);
- ha. atkāpjoties no iepriekš minētā, atbalstu var piešķirt mikrouzņēmumiem vai maziem uzņēmumiem (*Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas I pielikuma nozīmē*), kas 2019. gada 31. decembrī jau bija nonākuši grūtībās, ar nosacījumu, ka tiem netiek piemērota kolektīva maksātnespējas procedūra saskaņā ar valsts tiesību aktiem un ka tie nav saņēmuši glābšanas atbalstu⁴⁶ vai pārstrukturēšanas atbalstu⁴⁷.

3.7. Ieguldījumu atbalsts testēšanas un paplašinātas izmantošanas infrastruktūrām

- 36. Papildus esošajām iespējām, kuru pamatā ir LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkts, ir būtiski atbalstīt testēšanas un paplašinātas izmantošanas infrastruktūras, kas veicina ar Covid-19 saistītu produktu izstrādi.
- 37. Tāpēc Komisija ieguldījumu atbalstu tādu testēšanas un paplašinātas izmantošanas infrastruktūru izveidei vai modernizācijai, kas vajadzīgas 3.8. iedaļā uzskaitīto ar Covid-19 saistīto produktu izstrādei, testēšanai un paplašinātai izmantošanai līdz to pirmreizējai rūpnieciskai izmantošanai pirms masveida ražošanas, uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu, ja tiks izpildīti turpmāk minētie nosacījumi:

⁴⁴ Saskaņā ar definīciju 2. panta 84., 85. un 86. punktā Komisijas Regulā (ES) Nr. 651/2014 (2014. gada 17. jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (OV L 187, 26.6.2014., 1. lpp.).

⁴⁵ Saskaņā ar definīciju 2. panta 18. punktā Komisijas Regulā (ES) Nr. 651/2014 (2014. gada 17. jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (OV L 187, 26.6.2014., 1. lpp.).

⁴⁶ Minētie uzņēmumi, kas ir saņēmuši glābšanas atbalstu, atbalstu saskaņā ar šo paziņojumu var saņemt, ja tie līdz atbalsta piešķiršanas brīdim ir atmaksājuši aizdevumu vai atsaukuši garantiju.

⁴⁷ Minētie uzņēmumi, kas ir saņēmuši pārstrukturēšanas atbalstu, atbalstu saskaņā ar šo paziņojumu var saņemt, ja tā piešķiršanas brīdī uz tiem vairs neattiecas pārstrukturēšanas plāns.

- a. atbalstu piešķir tādu testēšanas un paplašinātas izmantošanas infrastruktūru izveidei vai modernizācijai, kas vajadzīgas šādu ar Covid-19 saistītu produktu izstrādei, testēšanai un paplašinātai izmantošanai līdz to pirmreizējai rūpnieciskai izmantošanai pirms masveida ražošanas: zāles (arī vakcīnas) un terapija, to starpprodukti, aktīvās farmaceitiskās vielas un izejvielas; medicīniskās ierīces, slimnīcu un medicīniskais aprīkojums (ieskaitot plaušu ventilatorus, aizsargapģērbu un aizsardzības līdzekļus, kā arī diagnostikas instrumentus) un nepieciešamās izejvielas; dezinfekcijas līdzekļi un to starpprodukti, kā arī ķīmiskās izejvielas, ko izmanto to ražošanā; kā arī datu vākšanas / datu apstrādes rīki;
- b. atbalstu piešķir tiešo dotāciju, nodokļu atvieglojumu vai atmaksājamu avansu veidā līdz 2021. gada 30. jūnijam;
- c. attiecībā uz projektiem, kas sākti 2020. gada 1. februārī un vēlāk, uzskata, ka atbalstam ir stimulējoša ietekme; attiecībā uz projektiem, kas sākti pirms 2020. gada 1. februāra, uzskata, ka atbalstam ir stimulējoša ietekme, ja atbalsts ir nepieciešams projekta īstenošanas paātrināšanai vai darbības jomas paplašināšanai. Šādos gadījumos par attiecināmām atbalsta izmaksām uzskata tikai saistībā ar paātrināšanas centieniem vai paplašināto darbības jomu radušās papildu izmaksas;
- d. ieguldījumu projektu pabeidz sešu mēnešu laikā no atbalsta piešķiršanas dienas. Ieguldījumu projektu uzskata par pabeigtu, kad valsts iestādes to ir apstiprinājušas un atzinušas par pabeigtu. Ja sešu mēnešu termiņš netiek ievērots, par katru kavēto mēnesi ir jāatmaksā 25 % no tiešo dotāciju vai nodokļu atvieglojumu veidā piešķirta atbalsta summas, ja vien kavēšanās nav notikusi tādu iemeslu dēļ, kurus atbalsta saņēmējs nevar ietekmēt. Termiņa ievērošanas gadījumā atbalstu, kas piešķirts atmaksājumu avansu veidā, pārveido par dotācijām; pretējā gadījumā atmaksājamais avanss piecu gadu laikā no atbalsta piešķiršanas dienas ir jāatmaksā vienāda apmēra gada maksājumos;
- e. attiecināmās izmaksas ir ieguldījumu izmaksas, kas nepieciešamas tādu testēšanas un paplašinātas izmantošanas infrastruktūru izveidei, kuras vajadzīgas a. apakšpunktā minēto produktu izstrādei. Atbalsta intensitāte nepārsniedz 75 % no attiecināmajām izmaksām;
- f. tiešās dotācijas vai nodokļu atvieglojuma veidā piešķirta atbalsta maksimālo pieļaujamo intensitāti var palielināt par 15 procentpunktiem, ja ieguldījumu pabeidz divu mēnešu laikā no atbalsta piešķiršanas vai nodokļu atvieglojuma piemērošanas dienas vai ja atbalstu piešķir vairāk nekā viena dalībvalsts. Ja atbalstu piešķir atmaksājama avansa veidā un ieguldījumu pabeidz divu mēnešu laikā vai ja atbalstu piešķir vairāk nekā viena dalībvalsts, var piešķirt papildu 15 procentpunktus;
- g. atbalsts, ko piešķir saistībā ar šo pasākumu, nav apvienojams ar citu ieguldījumu atbalstu attiecībā uz tām pašām attiecināmajām izmaksām;

- h. zaudējumu seguma garantiju var piešķirt papildus tiešajai dotācijai, nodokļu atvieglojumiem vai atmaksājamam avansam vai kā atsevišķu atbalsta pasākumu. Zaudējumu seguma garantiju izsniedz viena mēneša laikā pēc tam, kad uzņēmums iesniedzis pieteikumu tās saņemšanai; kompensējamo zaudējumu summu nosaka piecus gadus pēc ieguldījuma pabeigšanas. Kompensācijas summu aprēķina kā starpību starp summu, ko veido ieguldījumu izmaksas, saprātīga peļņa, proti, 10 % gadā no ieguldījumu izmaksām piecu gadu periodā, un darbības izmaksas, un summu, ko veido saņemtās tiešās dotācijas summa, ieņēmumi piecu gadu periodā un projekta galīgā vērtība;
- i. cenai, ko iekasē par testēšanas un paplašinātas izmantošanas infrastruktūras sniegtajiem pakalpojumiem, jāatbilst tirgus cenai;
- j. piekļuvi testēšanas un paplašinātas izmantošanas infrastruktūrām nodrošina vairākiem lietotājiem, un to piešķir pārredzamā un nediskriminējošā veidā. Uzņēmumiem, kas ir finansējuši vismaz 10 % no ieguldījumu izmaksām, var piešķirt preferenciālu piekļuvi ar labvēlīgākiem nosacījumiem;
- k. atbalstu nevar piešķirt uzņēmumiem, kuri 2019. gada 31. decembrī jau bija nonākuši grūtībās (Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas⁴⁸ nozīmē);
- ka. atkāpjoties no iepriekš minētā, atbalstu var piešķirt mikrouzņēmumiem vai maziem uzņēmumiem (Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas I pielikuma nozīmē), kas 2019. gada 31. decembrī jau bija nonākuši grūtībās, ar nosacījumu, ka tiem netiek piemērota kolektīva maksātnespējas procedūra saskaņā ar valsts tiesību aktiem un ka tie nav saņēmuši glābšanas atbalstu⁴⁹ vai pārstrukturēšanas atbalstu⁵⁰.

3.8. Ieguldījumu atbalsts ar Covid-19 saistītu produktu ražošanai

- 38. Papildus esošajām iespējām, kuru pamatā ir LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkts, ir būtiski veicināt ar Covid-19 saistītu produktu ražošanu. Tas ietver šādus produktus: attiecīgās zāles (arī vakcīnas) un terapija, to starpprodukti, aktīvās farmaceitiskās vielas un izejvielas; medicīniskās ierīces, slimnīcu un medicīniskais aprīkojums (ieskaitot plaušu ventilatorus, aizsargapģērbu un aizsardzības līdzekļus, kā arī diagnostikas instrumentus) un nepieciešamās izejvielas; dezinfekcijas līdzekļi un to starpprodukti, kā arī ķīmiskās izejvielas, ko izmanto to ražošanā; datu vākšanas / datu apstrādes rīki.
- 39. Komisija ieguldījumu atbalstu ar Covid-19 saistītu produktu ražošanai uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu, ja tiks izpildīti turpmāk minētie nosacījumi:

⁴⁸ Saskaņā ar definīciju 2. panta 18. punktā Komisijas Regulā (ES) Nr. 651/2014 (2014. gada 17. jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (OV L 187, 26.6.2014., 1. lpp.).

⁴⁹ Minētie uzņēmumi, kas ir saņēmuši glābšanas atbalstu, atbalstu saskaņā ar šo paziņojumu var saņemt, ja tie līdz atbalsta piešķiršanas brīdim ir atmaksājuši aizdevumu vai atsaukuši garantiju.

⁵⁰ Minētie uzņēmumi, kas ir saņēmuši pārstrukturēšanas atbalstu, atbalstu saskaņā ar šo paziņojumu var saņemt, ja tā piešķiršanas brīdī uz tiem vairs neattiecas pārstrukturēšanas plāns.

- a. *ieguldījumu atbalstu piešķir tādu ar Covid-19 saistītu produktu ražošanai kā zāles (arī vakcīnas) un terapija, to starpprodukti, aktīvās farmaceitiskās vielas un izejvielas; medicīniskās ierīces, slimnīcu un medicīniskais aprīkojums (ieskaitot plaušu ventilatorus, aizsargapģērbu un aizsardzības līdzekļus, kā arī diagnostikas instrumentus) un nepieciešamās izejvielas; dezinfekcijas līdzekļi un to starpprodukti, kā arī ķīmiskās izejvielas, ko izmanto to ražošanā; datu vākšanas / datu apstrādes rīki;*
- b. *atbalstu piešķir tiešo dotāciju, nodokļu atvieglojumu vai atmaksājamu avansu veidā līdz 2021. gada 30. jūnijam;*
- c. *attiecībā uz projektiem, kas sākti 2020. gada 1. februārī un vēlāk, uzskata, ka atbalstam ir stimulējoša ietekme; attiecībā uz projektiem, kas sākti pirms 2020. gada 1. februāra, uzskata, ka atbalstam ir stimulējoša ietekme, ja atbalsts ir nepieciešams projekta īstenošanas paātrināšanai vai darbības jomas paplašināšanai. Šādos gadījumos par attiecināmām atbalsta izmaksām uzskatīs tikai saistībā ar paātrināšanas centieniem vai paplašināto darbības jomu radušās papildu izmaksas;*
- d. *ieguldījumu projektu pabeidz sešu mēnešu laikā no atbalsta piešķiršanas dienas. Ieguldījumu projektu uzskata par pabeigtu, kad valsts iestādes to ir apstiprinājušas un atzinušas par pabeigtu. Ja sešu mēnešu termiņš netiek ievērots, par katru kavēto mēnesi ir jāatmaksā 25 % no tiešo dotāciju vai nodokļu atvieglojumu veidā piešķirta atbalsta summas, ja vien kavēšanās nav notikusi tādu iemeslu dēļ, kurus atbalsta saņēmējs nevar ietekmēt. Termiņa ievērošanas gadījumā atbalstu, kas piešķirts atmaksājamu avansu veidā, pārveido par dotācijām; pretējā gadījumā atmaksājamais avanss piecu gadu laikā no atbalsta piešķiršanas dienas ir jāatmaksā vienāda apmēra gada maksājumos;*
- e. *attiecināmās izmaksas ir visas ieguldījumu izmaksas, kas nepieciešamas a. apakšpunktā minēto produktu ražošanai, un jauno ražotņu izmēģinājuma darbības izmaksas. Atbalsta intensitāte nepārsniedz 80 % no attiecināmajām izmaksām;*
- f. *tiešās dotācijas vai nodokļu atvieglojuma veidā piešķirta atbalsta maksimālo pieļaujamo intensitāti var palielināt par 15 procentpunktiem, ja ieguldījumu pabeidz divu mēnešu laikā no atbalsta piešķiršanas vai nodokļu atvieglojuma piemērošanas dienas vai ja atbalstu piešķir vairāk nekā viena dalībvalsts. Ja atbalstu piešķir atmaksājama avansa veidā un ieguldījumu pabeidz divu mēnešu laikā vai ja atbalstu piešķir vairāk nekā viena dalībvalsts, var piešķirt papildu 15 procentpunktus;*
- g. *atbalsts, ko piešķir saistībā ar šo pasākumu, nav apvienojams ar citu ieguldījumu atbalstu attiecībā uz tām pašām attiecināmajām izmaksām;*
- h. *zaudējumu seguma garantiju var piešķirt papildus tiešajai dotācijai, nodokļu atvieglojumiem vai atmaksājamam avansam vai kā atsevišķu atbalsta pasākumu. Zaudējumu seguma garantiju izsniedz viena mēneša laikā pēc tam, kad uzņēmums*

iesniedzis pieteikumu tās saņemšanai; kompensējamo zaudējumu summu nosaka piecus gadus pēc ieguldījuma pabeigšanas. Kompensācijas summu aprēķina kā starpību starp summu, ko veido ieguldījumu izmaksas, saprātīga peļņa, proti, 10 % gadā no ieguldījumu izmaksām piecu gadu periodā, un darbības izmaksas, un summu, ko veido saņemtās tiešās dotācijas summa, ieņēmumi piecu gadu periodā un projekta galīgā vērtība;

i. atbalstu nevar piešķirt uzņēmumiem, kuri 2019. gada 31. decembrī jau bija nonākuši grūtībās (Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas⁵¹ nozīmē);

ia. atkāpjoties no iepriekš minētā, atbalstu var piešķirt mikrouzņēmumiem vai maziem uzņēmumiem (Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas I pielikuma nozīmē), kas 2019. gada 31. decembrī jau bija nonākuši grūtībās, ar nosacījumu, ka tiem netiek piemērota kolektīva maksātnespējas procedūra saskaņā ar valsts tiesību aktiem un ka tie nav saņēmuši glābšanas atbalstu⁵² vai pārstrukturēšanas atbalstu⁵³.

3.9. Atbalsts atliktu nodokļu un / vai sociālā nodrošinājuma iemaksu veidā

40. Vērtīgs rīks uzņēmumu (arī pašnodarbinātu personu) likviditātes ierobežojumu samazināšanai un darbvietu saglabāšanai var būt nodokļu maksājumu un / vai sociālā nodrošinājuma iemaksu atlikšana. Ja šāda maksājumu atlikšana ir vispārpiemērojama un nesniedz priekšrocības konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, tā vairs neietilpst LESD 107. panta 1. punkta piemērošanas jomā. Ja to piemēro tikai konkrētām nozarēm, reģioniem vai konkrētu veidu uzņēmumiem, tā ietver atbalstu LESD 107. panta 1. punkta nozīmē⁵⁴.

41. Komisija par saderīgām ar iekšējo tirgu, pamatojoties uz LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu, uzskatīs atbalsta shēmas, kuras ietver nodokļu maksājumu vai sociālā nodrošinājuma iemaksu atlikšanu un kuras piemēro, piemēram, konkrētu nozaru, reģionu vai noteikta lieluma uzņēmumiem (ieskaitot pašnodarbinātas personas), ko īpaši skāris Covid-19 uzliesmojums. Tas attiecas arī uz pasākumiem, kas paredzēti saistībā ar fiskālajām un sociālā nodrošinājuma saistībām un kuru mērķis ir atvieglot likviditātes ierobežojumus, ar ko saskaras atbalsta saņēmēji; šādi pasākumi ir periodisku maksājumu atlikšana, vienkāršāka piekļuve nodokļu parāda maksājumu plāniem un bezprocentu perioda piešķiršana, nodokļu parāda atgūšanas apturēšana, paātrināta nodokļu atmaksa un citi. Atbalstu piešķir līdz 2021. gada 30. jūnijam, un maksājums nav atliekams ilgāk par 2022. gada 31. decembri.

⁵¹ Saskaņā ar definīciju 2. panta 18. punktā Komisijas Regulā (ES) Nr. 651/2014 (2014. gada 17. jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (OV L 187, 26.6.2014., 1. lpp.).

⁵² Minētie uzņēmumi, kas ir saņēmuši glābšanas atbalstu, atbalstu saskaņā ar šo paziņojumu var saņemt, ja tie līdz atbalsta piešķiršanas brīdim ir atmaksājuši aizdevumu vai atsaukuši garantiju.

⁵³ Minētie uzņēmumi, kas ir saņēmuši pārstrukturēšanas atbalstu, atbalstu saskaņā ar šo paziņojumu var saņemt, ja tā piešķiršanas brīdī uz tiem vairs neattiecas pārstrukturēšanas plāns.

⁵⁴ Sk. arī 118. punktu Komisijas paziņojumā par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punktā minēto valsts atbalsta jēdzienu C/2016/2946 (OV C 262, 19.7.2016, 1.–50. lpp.).

3.10. Atbalsts darbiniekiem algu subsīdiju veidā ar mērķi izvairīties no darbinieku atlaišanas Covid-19 uzliesmojuma laikā

42. *Nolūkā saglabāt darbvietas dalībvalstis var paredzēt līdzdalību to uzņēmumu algu izmaksu segšanā, kuri Covid-19 uzliesmojuma dēļ citādi būtu spiesti atlaist darbiniekus, vai to pašnodarbināto personu algai pielīdzināmu ienākumu segšanā, kuras pārtrauca vai samazināja savu uzņēmējdarbību dēļ valsts pieņemtajiem pasākumiem, ar ko reaģē uz Covid-19 uzliesmojumu. Ja šādas atbalsta shēmas piemēro visai ekonomikai, tās neietilpst Savienības valsts atbalsta kontroles tvērumā, jo tās nav selektīvas. Turpretī, ja tās attiecas tikai uz konkrētām nozarēm, reģioniem vai konkrētiem uzņēmumu veidiem, šīs shēmas uzskata par tādām, kas uzņēmumiem sniedz selektīvas priekšrocības.*
43. *Ja šādi pasākumi ietver atbalstu, Komisija tos uzskatīs par saderīgiem ar iekšējo tirgu, pamatojoties uz LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu, ja būs izpildīti turpmāk minētie nosacījumi:*
- a. *atbalsta mērķis ir novērst darbinieku atlaišanu Covid-19 uzliesmojuma laikā (un nodrošināt pašnodarbinātu personu uzņēmējdarbības turpināšanu);*
 - b. *atbalstu shēmu veidā piešķir konkrētu nozaru, reģionu vai noteikta lieluma uzņēmumiem, kurus īpaši skāris Covid-19 uzliesmojums;*
 - c. *algas subsīdiju piešķir uz periodu, kas nepārsniedz divpadsmit mēnešus no atbalsta pieteikuma iesniegšanas dienas, un to piešķir tiem darbiniekiem, kuri citādi būtu atlaisti tāpēc, ka Covid-19 uzliesmojuma dēļ ir pārtraukta vai samazināta uzņēmējdarbība (vai pašnodarbinātām personām, kuru uzņēmējdarbību negatīvi ietekmējis Covid-19 uzliesmojums), un ar nosacījumu, ka visā periodā, par kuru piešķirts atbalsts, ar šiem darbiniekiem netiek pārtrauktas darba attiecības (vai ar nosacījumu, ka pašnodarbinātā persona turpina uzņēmējdarbību visā periodā, par kuru piešķirts atbalsts);*
 - d. *ikmēneša algas subsīdija nepārsniedz 80 % no atbalstu saņemošo darbinieku bruto mēnešalgas (ieskaitot darba devēja sociālā nodrošinājuma iemaksas) (vai 80 % no pašnodarbinātas personas vidējiem ikmēneša ienākumiem, kas pielīdzināmi algai). Dalībvalstis, jo īpaši ievērojot zema atalgojuma saņēmēju intereses, var arī paziņot alternatīvas metodes atbalsta intensitātes aprēķināšanai, piemēram, valsts vidējās vai minimālās darba algas izmantošanu, ar noteikumu, ka tiek saglabāta atbalsta proporcionalitāte;*
 - e. *algas subsīdiju var apvienot ar citiem vispārpieejamiem vai selektīviem nodarbinātības atbalsta pasākumiem ar nosacījumu, ka atbalstu apvienošanas gadījumā kompensācija nepārsniedz izmaksas par attiecīgo darbinieku algām. Turklāt algas subsīdijas var apvienot ar nodokļu atlikšanu un sociālā nodrošinājuma maksājumu atlikšanu.*
- 43.a *Ciktāl šāda shēma ietver arī kredītiestāžu vai finanšu iestāžu darbiniekus, jebkāda šīm iestādēm sniegta atbalsta mērķis nav saglabāt vai atjaunot to dzīvotspēju, likviditāti vai*

maksātspēju, ņemot vērā šāda atbalsta galvenokārt sociālo mērķi⁵⁵. Tā rezultātā Komisija uzskata, ka šāds atbalsts nav kvalificējams kā ārkārtas finansiālais atbalsts no publiskā sektora līdzekļiem atbilstoši BAND 2. panta 1. punkta 28. apakšpunktam un VNM regulas 3. panta 1. punkta 29. apakšpunktam, un nebūtu jāvērtē saskaņā ar banku sektoram piemērojamajiem valsts atbalsta noteikumiem⁵⁶.

3.11. Rekapitalizācijas pasākumi

44. Šajā pagaidu regulējumā ir noteikti kritēriji saskaņā ar ES valsts atbalsta noteikumiem, uz kuru pamata dalībvalstis drīkst sniegt valsts atbalstu pašu kapitāla un/vai hibrīdkapitāla instrumentu veidā uzņēmumiem, kas nonākuši finansiālās grūtībās Covid-19 uzliesmojuma dēļ⁵⁷. Tā mērķis ir nodrošināt, lai ekonomikas traucējumi nenovestu pie tādu uzņēmumu nevajadzīgas aiziešanas no tirgus, kuri bija dzīvotspējīgi pirms Covid-19 uzliesmojuma. Tāpēc rekapitalizācija nedrīkst pārsniegt minimumu, kas nepieciešams, lai nodrošinātu saņēmēja dzīvotspēju, un tā nedrīkstētu pārsniegt saņēmēja kapitāla struktūras atjaunošanai vajadzīgo tādā līmenī, kāds tas bija pirms Covid-19 uzliesmojuma. Lieliem uzņēmumiem ir jāziņo par to, kā saņemtais atbalsts atbalsta to darbību saskaņā ar ES mērķiem un valstu saistībām, kas saistīti ar zaļo un digitālo pārkārtošanos, tostarp ES mērķi līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti.
45. Tajā pašā laikā Komisija norāda, ka valsts publiskā sektora atbalsta sniegšana pašu kapitāla un/vai hibrīdkapitāla instrumentu veidā shēmu ietvaros vai individuālos gadījumos būtu jāapsver tikai tad, ja nav iespējams rast citu piemērotu risinājumu. Turklāt šādu instrumentu izdošanai būtu jāpiemēro stingri nosacījumi, jo tie ļoti kropļo konkurenci starp uzņēmumiem. Tāpēc uz šādu iejaukšanos jāattiecinā skaidri nosacījumi par valsts līdzdalības iegūšanu, atlīdzību un līdzdalības izbeigšanu attiecīgo uzņēmumu kapitālā, pārvaldības noteikumi un atbilstīgi pasākumi konkurences kropļojumu ierobežošanai. Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija norāda, ka valsts atbalsta pasākumu izstrāde tā, lai tie atbilstu ES rīcībpolitikas mērķiem saistībā ar šo valstu ekonomikas zaļo un digitālo pārkārtošanos, ļaus panākt ilgtspējīgāku ilgtermiņa izaugsmi un sekmēs pāreju uz apstiprināto ES mērķi — līdz 2050. gadam sasniegt klimatneitralitāti.

3.11.1. Piemērojamība

46. Dalībvalstu rekapitalizācijas shēmām un individuāliem rekapitalizācijas pasākumiem, ko saskaņā ar šo paziņojumu veic nefinanšu uzņēmumiem (kopā saukti par “Covid-19 rekapitalizācijas” pasākumiem), uz kuriem neattiecas šā paziņojuma 3.1. iedaļa,

⁵⁵ Pēc analogijas skatīt 73. apsvērumu Komisijas lēmumā SA.49554 – CY – Cypriot scheme for non-performing loans collateralized with primary residences (Estia) un 71. apsvērumu Komisijas lēmumā SA.53520 – EL – Primary Residence Protection Scheme.

⁵⁶ Skatīt šā paziņojuma 6. punktu.

⁵⁷ Iespēja piedāvāt atbalstu pašu kapitāla un/vai hibrīdkapitāla instrumentu veidā, taču par daudz zemākām nominālajām summām, jau ir paredzēta saskaņā ar šā paziņojuma 3.1. iedaļas nosacījumiem.

piemēro šādus nosacījumus. Tie attiecas uz Covid-19 rekapitalizācijas pasākumiem lieliem uzņēmumiem un MVU⁵⁸.

47. Pakārtotā parāda instrumentiem, kas pārsniedz šā paziņojuma 3.3. iedaļas 27.a punkta i. un ii. apakšpunktā minētos abus maksimālos apjomus, piemēro arī šādus nosacījumus.
48. Covid-19 rekapitalizācijas pasākumus piešķir ne vēlāk kā 2021. gada 30. septembrī.

3.11.2. Atbilstības un līdzdalības iegūšanas nosacījumi

49. Covid-19 rekapitalizācijas pasākumam ir jāatbilst šādiem nosacījumiem:
 - a. bez valsts iejaukšanās saņēmējs pārtrauktu uzņēmējdarbību vai saskartos ar nopietnām grūtībām uzturēt savu darbību. Par šādām grūtībām var liecināt jo īpaši saņēmēja parāda attiecības pret pašu kapitālu vai līdzīgu rādītāju pasliktināšanās;
 - b. iejaukšanās ir kopīgās interesēs. Tas var būt saistīts ar izvairīšanos no sociālām grūtībām un tirgus nepilnībām, ko rada ievērojams nodarbinātības zudums, inovācija uzņēmuma aiziešanu no tirgus, sistēmiski nozīmīga uzņēmuma aiziešanu no tirgus, nozīmīga pakalpojuma pārtraukšanas risku vai līdzīgām situācijām, ko pienācīgi pamato attiecīgā dalībvalsts;
 - c. saņēmējs nespēj rast finansējumu tirgos ar pieņemamiem noteikumiem, un horizontālie pasākumi, kas attiecīgajā dalībvalstī pastāv, lai segtu likviditātes vajadzības, nav pietiekami, lai nodrošinātu uzņēmuma dzīvotspēju; un
 - d. saņēmējs nav uzņēmums, kas 2019. gada 31. decembrī jau bija nonācis grūtībās (Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas⁵⁹ nozīmē);

da. atkāpjoties no iepriekš minētā, atbalstu var piešķirt mikrouzņēmumiem vai maziem uzņēmumiem (Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas I pielikuma nozīmē), kas 2019. gada 31. decembrī jau bija nonākuši grūtībās, ar nosacījumu, ka tiem netiek piemērota kolektīva maksātnespējas procedūra saskaņā ar valsts tiesību aktiem un ka tie nav saņēmuši glābšanas atbalstu⁶⁰ vai pārstrukturēšanas atbalstu⁶¹.
50. Dalībvalstis piešķir Covid-19 rekapitalizācijas pasākumus saskaņā ar Komisijas apstiprinātu atbalsta shēmu tikai pēc tam, kad potenciālie atbalsta saņēmēji uzņēmumi ir iesnieguši rakstisku šāda atbalsta pieprasījumu. Attiecībā uz atbalstu, par kuru jāziņo atsevišķi, dalībvalstis sniedz pierādījumus par šādu rakstisku pieprasījumu kā daļu no paziņojuma Komisijai par individuālā atbalsta pasākumu.

⁵⁸ Kā noteikts paziņojuma 16. punktā, joprojām ir iespējams paziņot par alternatīvām iespējām saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu.

⁵⁹ Saskaņā ar definīciju 2. panta 18. punktā Komisijas Regulā (ES) Nr. 651/2014 (2014. gada 17. jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (OV L 187, 26.6.2014., 1. lpp.).

⁶⁰ Minētie uzņēmumi, kas ir saņēmuši glābšanas atbalstu, atbalstu saskaņā ar šo paziņojumu var saņemt, ja tie līdz atbalsta piešķiršanas brīdim ir atmaksājuši aizdevumu vai atsaukuši garantiju.

⁶¹ Minētie uzņēmumi, kas ir saņēmuši pārstrukturēšanas atbalstu, atbalstu saskaņā ar šo paziņojumu var saņemt, ja tā piešķiršanas brīdī uz tiem vairs neattiecas pārstrukturēšanas plāns.

51. Šīs iedaļas un 3.11.4., 3.11.5., 3.11.6. un 3.11.7. iedaļas prasības attiecas gan uz Covid-19 rekapitalizācijas shēmām, gan uz individuāliem atbalsta pasākumiem. Apstiprinot shēmu, Komisija pieprasīs atsevišķu paziņojumu par individuālo atbalstu, kas pārsniedz 250 miljonu EUR robežvērtību. Saistībā ar šādiem paziņojumiem Komisija novērtēs, vai tirgū esošais finansējums vai horizontālie pasākumi likviditātes vajadzību segšanai ir nepietiekami, lai nodrošinātu saņēmēja dzīvotspēju; ka izvēlētie rekapitalizācijas instrumenti un ar tiem saistītie nosacījumi ir piemēroti, lai risinātu saņēmēja nopietnās grūtības; ka atbalsts ir samērīgs un ka ir izpildīti šīs iedaļas un 3.11.4., 3.11.5., 3.11.6. un 3.11.7. iedaļas nosacījumi.

3.11.3. Rekapitalizācijas pasākumu veidi

52. Dalībvalstis var nodrošināt Covid-19 rekapitalizācijas pasākumus, izmantojot divus atšķirīgus rekapitalizācijas instrumentu kopumus:
- a. pašu kapitāla instrumenti, jo īpaši jaunu parasto vai priekšrocību akciju emisija; un / vai
 - b. instrumenti ar pašu kapitāla komponentu (turpmāk "hibrīdkapitāla instrumenti")⁶², jo īpaši tiesības uz dalību peļņā, līdzdalība bez balsstiesībām un konvertējamas nodrošinātas vai nenodrošinātas obligācijas.
53. Valsts iejaukšanās var izpausties kā iepriekš minēto instrumentu jebkāda variācija vai kā pašu kapitāla un hibrīdkapitāla instrumentu kombinācija. Dalībvalstis var arī parakstīties uz iepriekš minētajiem instrumentiem saistībā ar tirgus piedāvājumu ar nosacījumu, ka rezultātā radusies valsts iejaukšanās atbalsta saņēmēja darbībā atbilst šā paziņojuma 3.11. iedaļā izklāstītajiem nosacījumiem. Dalībvalstij jānodrošina, ka izvēlētie rekapitalizācijas instrumenti un ar tiem saistītie nosacījumi ir piemēroti, lai apmierinātu saņēmēja rekapitalizācijas vajadzības, vienlaikus vismazāk kropļojot konkurenci.

3.11.4. Rekapitalizācijas summa

54. Lai nodrošinātu atbalsta samērīgumu, Covid-19 rekapitalizācijas pasākuma summa nedrīkst pārsniegt minimumu, kas nepieciešams, lai nodrošinātu atbalsta saņēmēja dzīvotspēju, un tā nedrīkst pārsniegt atbalsta saņēmēja kapitāla struktūras atjaunošanai vajadzīgo tādā līmenī, kāds tas bija pirms Covid-19 uzliesmojuma, t. i., stāvokli 2019. gada 31. decembrī. Novērtējot atbalsta samērīgumu, ņem vērā valsts atbalstu, kas saņemts vai plānots saistībā ar Covid-19 uzliesmojumu.⁶³

⁶² Hibrīdkapitāla instrumenti ir instrumenti, kam piemīt gan parāda, gan pašu kapitāla iezīmes. Piemēram, konvertējamās obligācijas tiek atlīdzinātas tāpat kā obligācijas, līdz tās tiek pārvērstas pašu kapitālā. Tādējādi hibrīdkapitāla instrumentu kopējās atlīdzības novērtējums ir atkarīgs, no vienas puses, no to atlīdzības, kamēr tie ir parādam līdzīgi instrumenti, un, no otras puses, no nosacījumiem to pārvēršanai pašu kapitālam līdzīgos instrumentos.

⁶³ Šajā 3.11.4. apakšiedaļā valsts piešķirtie hibrīdinstrumenti būtu jāuzskata par pašu kapitālu.

3.11.5. Atlīdzība un valsts līdzdalības izbeigšana

Vispārīgie principi

55. *Valsts saņem atbilstošu atlīdzību par ieguldījumu. Jo vairāk atlīdzība atbilst tirgus nosacījumiem, jo mazāks ir iespējamais konkurences izkropļojums, ko rada valsts iejaukšanās.*
56. *Covid-19 rekapitalizācija būtu jāatmaksā, kad ekonomika būs stabilizējusies. Komisija uzskata, ka ir lietderīgi dot saņēmējam pietiekami daudz laika, lai atmaksātu rekapitalizāciju. Dalībvalstij ir jāievieš mehānisms, ar ko rada pakāpeniskus stimulus atmaksāšanai.*
57. *Atlīdzība par Covid-19 rekapitalizācijas pasākumu būtu jāpalielina, lai to tuvinātu tirgus cenām un stimulētu atbalsta saņēmēju un citus akcionārus atmaksāt valsts īstenotu rekapitalizācijas pasākumu, un līdz minimumam samazinātu konkurences izkropļojumu risku.*
58. *No tā izriet, ka Covid-19 rekapitalizācijas pasākumos jāietver atbilstoši stimuli uzņēmumiem atmaksāt rekapitalizāciju un meklēt alternatīvu kapitālu, kad tirgus apstākļi to ļauj, pieprasot pietiekami augstu atlīdzību par rekapitalizāciju.*
59. *Kā alternatīvu turpmāk izklāstītajai atlīdzības metodikai dalībvalstis var paziņot par shēmām vai atsevišķiem pasākumiem, kuros atlīdzības metodika ir pielāgota saskaņā ar kapitāla instrumenta iezīmēm un prioritāti, ar nosacījumu, ka tie kopumā rada līdzīgu rezultātu attiecībā uz stimulējošo ietekmi uz valsts līdzdalības izbeigšanu un līdzīgu vispārēju ietekmi uz atlīdzību valstij.*

Atlīdzība par pašu kapitāla instrumentiem

60. *Valsts kapitāla iepludināšanu vai līdzvērtīgu iejaukšanos veic par cenu, kas nepārsniedz saņēmēja akciju vidējo cenu 15 dienu laikā pirms kapitāla iepludināšanas pieprasījuma. Ja saņēmējs nav biržā kotēts uzņēmums, tā tirgus vērtības aplēse būtu jānosaka neatkarīgam ekspertam vai izmantojot citus samērīgus līdzekļus.*
61. *Jebkurš rekapitalizācijas pasākums ietver progresivitātes mehānismu, ar ko palielina atlīdzību valstij, lai tādējādi stimulētu saņēmēju atpirkt valsts kapitāla ieguldījumus. Šis atlīdzības palielinājums var izpausties kā papildu akcijas⁶⁴, kas piešķirtas valstij, vai kā citi mehānismi, un tam būtu jāatbilst vismaz 10 % no valstij paredzētās atlīdzības palielinājuma (par tādu līdzdalību, ko valsts ieguvusi, iepludinot Covid-19 pašu kapitālu, kas nav atmaksāts) katrā no šādiem palielināšanas posmiem:*
 - a. *četrus gadus pēc Covid-19 pašu kapitāla iepludināšanas (ja valsts nav pārdevusi vismaz 40 % no savas pašu kapitāla līdzdalības, kas iegūta, iepludinot Covid-19 pašu kapitālu) progresivitātes mehānisms tiks aktivizēts;*

⁶⁴ Papildu akcijas var piešķirt, piemēram, rekapitalizācijas dienā emitējot konvertējamās obligācijas, kas progresivitātes mehānisma aktivizēšanas dienā tiks pārvērstas pašu kapitālā.

- b. sešus gadus pēc Covid-19 pašu kapitāla iepludināšanas (ja valsts nav pilnībā pārdevusi savu pašu kapitāla līdzdalību, kas iegūta, iepludinot Covid-19 pašu kapitālu) progresivitātes mehānisms tiks vēlreiz aktivizēts⁶⁵.

Ja saņēmējs nav biržā kotēts uzņēmums, dalībvalstis var pieņemt lēmumu īstenot katru no abiem posmiem vienu gadu vēlāk, t. i., attiecīgi piecus gadus un septiņus gadus pēc Covid-19 pašu kapitāla iepludināšanas.

62. Komisija var apstiprināt alternatīvus mehānismus ar nosacījumu, ka tie kopumā nodrošina līdzīgu rezultātu attiecībā uz stimulējošo ietekmi izbeigt valsts līdzdalību un līdzīgu kopējo ietekmi uz atlīdzību valstij.
63. Saņēmējam jebkurā laikā vajadzētu būt iespējai atpirkt pašu kapitāla daļu, ko valsts ir iegādājusies. Lai nodrošinātu, ka valsts saņem pienācīgu atlīdzību par ieguldījumu, atpirkšanas cenai vajadzētu būt summai, kas atbilst lielākajai no šādām divām summām: i) valsts nominālā ieguldījuma summa, kurai pieskaitīts ikgadējais procentu atlīdzinājums, kas par 200 bāzes punktiem pārsniedz turpmākajā tabulā izklāstīto likmi⁶⁶, vai ii) tirgus cena atpirkšanas brīdī.
64. Alternatīvi valsts var sev piederošo pašu kapitāla daļu jebkurā laikā pārdot par tirgus cenām pircējam, kas nav saņēmējs. Lai veiktu šādu pārdošanu, principā ir nepieciešama atklāta un nediskriminējoša apspriešanās ar potenciālajiem pircējiem vai arī pārdošanai jānotiek biržā. Esošajiem akcionāriem, t. i., tiem, kas bija akcionāri jau pirms saistībā ar Covid-19 veiktās rekapitalizācijas, valsts var piešķirt prioritāras tiesības pirkt daļu par cenu, kas izriet no sabiedriskās apspriešanas. Ja valsts sev piederošo pašu kapitāla daļu pārdod par cenu, kas ir zemāka par 63. punktā noteikto minimālo cenu, 3.11.6. iedaļā paredzētos pārvaldības noteikumus turpina piemērot vismaz četrus gadus pēc Covid-19 pašu kapitāla iepludināšanas pasākuma piešķiršanas.
- 64.a Ja valsts ir vienīgais esošais akcionārs, neatkarīgi no 64. punkta Covid-19 rekapitalizācijas pasākuma dzēšana var notikt šādā veidā. Ja ir pagājuši divi gadi kopš Covid-19 rekapitalizācijas pasākuma piešķiršanas:
- a. 64. punktā minētais pārdošanas process nav nepieciešams un
- b. 64. punktā minēto atklāto un nediskriminējošo apspriešanos var aizstāt ar atbalsta saņēmēja vērtējumu, ko veic no minētā atbalsta saņēmēja un no valsts neatkarīga struktūra. Ja neatkarīgajā vērtējumā nosaka pozitīvu tirgus vērtību, tiek uzskatīts, ka valsts ir izbeigusi līdzdalību Covid-19 rekapitalizācijas pasākumā, pat ja atbalsta saņēmējs joprojām pieder valstij. Tomēr, ja pozitīvā tirgus vērtība ir zemāka par 63. punktā noteikto minimālo cenu, 3.11.6. iedaļā paredzētos pārvaldības

⁶⁵ Piemēram, ja palielināšana tiek veikta, piešķirot valstij papildu akcijas. Ja valsts līdzdalība saņēmējā ir 40 % (valsts veiktās kapitāla iepludināšanas rezultātā) un ja valsts pirms pieprasītās dienas nepārdod savu līdzdalību, tad valsts līdzdalība būtu jāpalielina vismaz par $0,1 \times 40 \% = 4 \%$, lai tādējādi četrus gadus pēc Covid-19 pašu kapitāla iepludināšanas tā sasniegtu 44 % un sešus gadus pēc Covid-19 pašu kapitāla iepludināšanas tā sasniegtu 48 %, kā rezultātā pārējo akcionāru līdzdalība attiecīgi samazināsies.

⁶⁶ 200 bāzes punktu palielinājumu nepiemēro astotajā gadā un pēc tam.

noteikumus turpina piemērot četrus gadus pēc Covid-19 rekapitalizācijas pasākuma piešķiršanas. Attiecībā uz Covid-19 rekapitalizācijas pasākumiem, kas pārsniedz 250 miljonus EUR, dalībvalsts minēto neatkarīgo vērtējumu iesniedz Komisijai. Komisija jebkurā gadījumā pēc savas iniciatīvas var pieprasīt neatkarīgā vērtējuma iesniegšanu un var to izvērtēt, lai nodrošinātu, ka tas atbilst standartam, kas noteikts, lai nodrošinātu darījumus, kuri atbilst rīcībai tirgū.

64.b Ja valsts ir viens no vairākiem esošajiem akcionāriem, alternatīvi 64. punktam Covid-19 rekapitalizācijas pasākuma dzēšana var notikt šādā veidā. Ja ir pagājuši divi gadi kopš Covid-19 rekapitalizācijas pasākuma piešķiršanas:

- a. attiecībā uz Covid-19 pašu kapitāla daļu, kas valstij būtu jā saglabā, lai atjaunotu savu kapitāla daļu, kāda tā bija pirms Covid-19 rekapitalizācijas pasākuma, ir piemērojama 64.a punktā paredzētā iespēja. Ja valsts pārdod atbalsta saņēmēja uzņēmuma akciju ievērojamu daļu privātiem ieguldītājiem konkurencē balstītā procesā, kas minēts 64. punktā, šo procesu var uzskatīt par neatkarīgu vērtējumu 64.a punkta nozīmē;*
- b. pārējam Covid-19 pašu kapitālam piemēro 64. punktu. Tas jo īpaši ietver nepieciešamību īstenot konkurencē balstītu procesu. Valstij nav 64. punktā minēto prioritāro tiesību, jo tā jau ir izmantojusi šīs tiesības, piemērojot iepriekš izklāstīto a. apakšpunktu.⁶⁷*

Ja Covid-19 rekapitalizācijas pasākuma dzēšana attiecas tikai uz daļu no Covid-19 pašu kapitāla, iepriekš izklāstītais a. un b. apakšpunkts attiecas uz šo Covid-19 pašu kapitāla daļu.

Atlīdzība par hibrīdkapitāla instrumentiem

65. Nosakot kopējo atlīdzību par hibrīdkapitāla instrumentiem, pienācīgi jāņem vērā šādi elementi:

- a. izvēlētā instrumenta iezīmes, tostarp tā subordinācijas līmenis, risks un maksājumu kārtība,*
- b. iestrādātie iziešanas stimuli (piemēram, progresivitātes un izpiršanas klauzulas)*
un

⁶⁷ Piemērs: Pirms rekapitalizācijas pasākuma valstij pieder 50 % atbalsta saņēmēja uzņēmuma. Pēc Covid-19 rekapitalizācijas pasākuma valstij pieder 90 % uzņēmuma (10 % akciju attiecas uz valstij piederošu kapitāla daļu pirms Covid-19, un 80 % akciju attiecas uz Covid-19 akcijām). Divus gadus pēc Covid-19 rekapitalizācijas pasākuma valsts konkurencē balstītā procesā (par pozitīvu tirgus vērtību) pārdod 40 % uzņēmuma (kas atbilst 50 % Covid-19 akciju) privātajiem ieguldītājiem, piemērojot 64.b punkta b. apakšpunktu. Valsts saglabā atlikušo daļu, piemērojot 64.b punkta a. apakšpunktu. Pārdošana ir pielīdzināma neatkarīgam uzņēmuma vērtējumam. Tiek uzskatīts, ka valsts ir dzēsusi Covid-19 rekapitalizācijas pasākumu, jo daļa no Covid-19 akcijām, ko tā patur, atjauno tās kapitāla daļu pirms Covid-19 līmenī, t. i., 50 %, un tā ir līdzvērtīga tam, ka valsts īsteno savas prioritāras tiesības saskaņā ar 64. punktu. Ja Covid-19 pašu kapitāla tirgus cena ir zemāka par 63. punktā noteikto minimālo cenu, 3.11.6 iedaļā paredzētos pārvaldības noteikumus turpina piemērot vēl divus gadus.

c. *pienācīga standarta procentu likme.*

66. *Minimālā atlīdzība par hibrīdkapitāla instrumentiem (līdz to pārvēršanai pašu kapitālam līdzīgos instrumentos) ir vismaz līdzvērtīga pamatlikmei (1 gada IBOR likme vai līdzvērtīga Komisijas publicētajai⁶⁸), kurai pieskaitīta turpmāk norādītā prēmija.*

Atlīdzība par hibrīdkapitāla instrumentiem – 1 gada IBOR +

Saņēmēja veids	1. gads	2. un 3. gads	4. un 5. gads	6. un 7. gads	8. gads un turpmāk
<i>MVU</i>	<i>225 bāzes punkti</i>	<i>325 bāzes punkti</i>	<i>450 bāzes punkti</i>	<i>600 bāzes punkti</i>	<i>800 bāzes punkti</i>
<i>Lieli uzņēmumi</i>	<i>250 bāzes punkti</i>	<i>350 bāzes punkti</i>	<i>500 bāzes punkti</i>	<i>700 bāzes punkti</i>	<i>950 bāzes punkti</i>

67. *Hibrīdkapitāla instrumentu pārvēršanu pašu kapitālā veic līmenī, kas pārvēršanas brīdī ir par 5 vai vairāk procentiem zemāks par TERP (Theoretical Ex-Rights Price / teorētiskā jauno tiesību cena) cenu.*
68. *Pēc pārvēršanas pašu kapitālā ir jāparedz progresivitātes mehānisms, ar ko palielina atlīdzību valstij, lai tādējādi stimulētu saņēmējus atpirkt valsts kapitāla ieguldījumus. Ja pašu kapitāls, ko valsts ieguvusi Covid-19 kapitāla iepludināšanas rezultātā, divus gadus pēc pārvēršanas pašu kapitālā vēl aizvien pieder valstij, tad valsts saņem papildu līdzdalības daļu saņēmēja kapitālā, kura papildina atlikušo līdzdalības daļu, kuru valsts ieguva, pārvēršot Covid-19 hibrīdkapitāla instrumentus. Šī papildu līdzdalības daļa ir vismaz 10 % no atlikušās līdzdalības daļas, ko valsts ieguva, pārvēršot Covid-19 hibrīdkapitāla instrumentus. Komisija var apstiprināt alternatīvus progresivitātes mehānismus ar nosacījumu, ka tiem ir tāda pati stimulējošā ietekme un līdzīga kopējā ietekme uz atlīdzību valstij.*
69. *Dalībvalstis var izvēlēties cenu noteikšanas formulu, kas ietver papildu klauzulas par progresivitāti vai atmaksu. Šādi elementi būtu jāizstrādā tā, lai tie sekmētu valsts piešķirtā rekapitalizācijas atbalsta agrīnu izbeigšanu. Komisija var apstiprināt arī alternatīvas cenu noteikšanas metodes ar nosacījumu, ka tās nodrošina lielāku vai līdzīgu atlīdzību salīdzinājumā ar to, ko iegūst, izmantojot iepriekš minēto metodi.*
70. *Tā kā hibrīdinstrumentu būtība ievērojami atšķiras, Komisija nesniedz norādes par visiem instrumentu veidiem. Hibrīdinstrumentu gadījumā vienmēr ievēro iepriekš minētos principus un atlīdzība atspoguļo konkrēto instrumentu risku.*

⁶⁸ Pamatlikmes aprēķina saskaņā ar Komisijas paziņojumu par atsaucē likmes un diskonta likmes noteikšanas metodes pārskatīšanu (OV C 14, 19.1.2008., 6. lpp.) un publicē Konkurences ģenerāldirektorāta tīmekļa vietnē https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

3.11.6. Pārvaldība un pārmērīgu konkurences izkropļojumu novēršana

71. *Lai novērstu pārmērīgus konkurences izkropļojumus, saņēmēji nedrīkst īstenot agresīvu komerciālas darbības izvēršanu, ko finansē ar valsts atbalstu, vai uzņemties pārmērīgus riskus. Vispārējs princips ir tāds, ka, jo mazāka ir dalībvalsts pašu kapitāla daļa un jo lielāka ir atlīdzība, jo mazākā mērā ir vajadzīgi aizsardzības līdzekļi.*
 72. *Ja Covid-19 rekapitalizācijas pasākuma, kurš pārsniedz 250 miljonus EUR, saņēmējs ir uzņēmums, kam ir būtiska tirgus ietekme vismaz vienā no konkrētajiem tirgiem, kurā tas darbojas, tad dalībvalstīm jāierosina papildu pasākumi, lai saglabātu efektīvu konkurenci šajos tirgos. Ierosinot šādus pasākumus, dalībvalstis jo īpaši var piedāvāt strukturālas vai rīcības saistības, kas paredzētas Komisijas paziņojumā par pieņemamiem aizsardzības līdzekļiem saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 139/2004 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 802/2004.*
 73. *Covid-19 rekapitalizācijas pasākumu saņēmējiem ir aizliegts reklamēt tos komerciālos nolūkos.*
 74. *Kamēr nav atlīdzināti vismaz 75 % no Covid-19 rekapitalizācijas pasākumiem, saņēmējiem, kuri nav MVU, neļauj iegādāties vairāk par 10 % līdzdalības konkurentos vai citos uzņēmumos, kas darbojas tajā pašā darījumdarbības jomā, tostarp augšupējos un lejupējos tirgos.*
 75. *Ārkārtas apstākļos un neskarot noteikumus par apvienošanās kontroli, šādi saņēmēji var iegādāties vairāk par 10 % līdzdalības uzņēmumos, kas šo saņēmēju darījumdarbības jomā darbojas augšupējos vai lejupējos tirgos, tikai tad, ja iegāde ir vajadzīga, lai saglabātu saņēmēja dzīvotspēju. Komisija var atļaut veikt iegādi, ja tā ir vajadzīga, lai saglabātu saņēmēja dzīvotspēju. Iegādi nedrīkst īstenot, pirms Komisija nav pieņēmusi lēmumu šajā jautājumā.*
 76. *Valsts atbalstu neizmanto, lai šķērssubsidētu tādu integrētu uzņēmumu saimniecisko darbību, kuri jau 2019. gada 31. decembrī bija nonākuši ekonomiskās grūtībās. Integrētos uzņēmumos ievieš skaidri nodalītu uzskaiti, lai nodrošinātu, ka rekapitalizācijas pasākums nenāk par labu minētajām darbībām.*
 77. *Kamēr nav pilnībā atlīdzināti Covid-19 rekapitalizācijas pasākumi, saņēmēji nevar veikt nedz dividenžu, nedz neobligātos kupona maksājumus, nedz arī atpirkt akcijas (izņemot no valsts).*
 78. *Kamēr nav atlīdzināti vismaz 75 % no Covid-19 rekapitalizācijas pasākumiem, nevienam atbalstu saņemošā uzņēmuma vadības loceklim atalgojums nepārsniedz viņa atalgojuma nemainīgo daļu 2019. gada 31. decembrī. Personām, kas kļūst par uzņēmuma vadības locekļiem rekapitalizācijas brīdī vai pēc tās, piemērojamais limits ir uzņēmuma vadības locekļu ar tādu pašu atbildības līmeni atalgojuma nemainīgā daļa 2019. gada 31. decembrī. Nekādā gadījumā neizmaksā prēmijas, atalgojuma mainīgo daļu vai tamlīdzīgus atalgojuma elementus.*
- 78.a *Ja valsts ir akcionārs jau pirms Covid-19 pašu kapitāla iepludināšanas, un:*

- a. valsts iepludina jaunu pašu kapitālu ar tādiem pašiem nosacījumiem kā privātie ieguldītāji un proporcionāli tās esošajai kapitāla daļai (vai mazākā apmērā), un
- b. privātā līdzdalība ir nozīmīga (principā vismaz 30 % no jaunā iepludinātā pašu kapitāla), un
- c. valsts veikta jauna pašu kapitāla iepludināšana uzskatāma par valsts atbalstu īpašu ar to saistītu apstākļu dēļ, piemēram, cita pasākuma dēļ, kas dod labumu uzņēmumam,

nav nepieciešams noteikt īpašus nosacījumus valsts līdzdalības izbeigšanai un piemēro šādus nosacījumus:

- i. šādam Covid-19 pašu kapitāla iepludināšanas pasākumam nepiemēro pielikuma 61. un 62. punktu;
- ii. atkāpjoties no 74., 75. un 78. punkta, iegādes aizliegums un uzņēmuma vadības locekļu atalgojuma maksimālais apjoms ir spēkā trīs gadus;
- iii. atkāpjoties no 77. punkta, atceļ aizliegumu veikt dividenžu maksājumus jauno akciju turētājiem. Attiecībā uz esošajām akcijām aizliegumu veikt dividenžu maksājumus atceļ ar nosacījumu, ka šo esošo akciju turētājiem piederošā daļa kopumā tiek samazināta zem 10 % no uzņēmuma kapitāla. Ja esošo akciju turētājiem piederošā daļa kopumā netiek samazināta zem 10 % no uzņēmuma kapitāla, aizliegums veikt dividenžu maksājumus esošajiem akcionāriem ir spēkā trīs gadus. Jebkurā gadījumā atlīdzību, kas maksājama par valsts turētajiem Covid-19 hibrīdkapitāla un pakārtotā parāda instrumentiem, izmaksā pirms dividenžu izmaksas akcionāriem attiecīgajā gadā;
- iv. nepiemēro 3.11.7. iedaļas prasības, izņemot 83. punktā minētos ziņošanas pienākumus, kuri ir spēkā trīs gadus; un
- v. visus pārējos 3.11. iedaļā paredzētos nosacījumus piemēro mutatis mutandis.

78.b Ja valsts iepludina pašu kapitālu uzņēmumā, kurā tā vēl (t. i., pirms Covid-19 pašu kapitāla iepludināšanas pasākuma) nav akcionārs, un

- a. tā iepludina jaunu pašu kapitālu ar tādiem pašiem nosacījumiem kā privātie ieguldītāji, un
- b. privātā līdzdalība ir nozīmīga (principā vismaz 30 % no jaunā iepludinātā pašu kapitāla), un
- c. ja valsts veikta pašu kapitāla iepludināšana uzskatāma par valsts atbalstu īpašu ar to saistītu apstākļu dēļ, piemēram, cita pasākuma dēļ, kas dod labumu uzņēmumam,

piemēro šo:

- i. atkāpjoties no 77. punkta, aizliegumu veikt dividenžu maksājumus atceļ attiecībā uz visiem jauno akciju turētājiem. Attiecībā uz esošajām akcijām aizliegumu veikt

dividenžu maksājumus atceļ ar nosacījumu, ka šādu esošo akciju turētājiem piederošā daļa kopumā tiek samazināta zem 10 % no uzņēmuma kapitāla. Jebkurā gadījumā atlīdzību, kas maksājama par valsts turētajiem Covid-19 hibrīdkapitāla un pakārtotā parāda instrumentiem, izmaksā pirms dividenžu izmaksas akcionāriem attiecīgajā gadā; un

ii. visus pārējos 3.11. iedaļā paredzētos nosacījumus piemēro mutatis mutandis.

3.11.7. Stratēģija rekapitalizācijas rezultātā iegūtās valsts līdzdalības izbeigšanai un ziņošanas pienākumi

79. Saņēmējiem, kuri nav MVU un ir saņēmēji Covid-19 rekapitalizāciju, kas valsts ieviešanās brīdī pārsniedza 25 % no pašu kapitāla, ir jāuzrāda ticama stratēģija dalībvalsts līdzdalības izbeigšanai, ja vien 12 mēnešu laikā no atbalsta piešķiršanas dienas valsts ieviešanās apmērs nav samazināts zem 25 % līmeņa no pašu kapitāla⁶⁹.
80. Līdzdalības izbeigšanas stratēģijā izklāsta šādus elementus:
- a. saņēmēja plāns savas darbības turpināšanai un valsts ieguldīto līdzekļu izmantošanai, tostarp grafiks atlīdzības piešķiršanai un valsts ieguldījumu atmaksai (kopā "atmaksas grafiks"), un
 - b. pasākumi, kurus veiks saņēmējs un valsts, lai ievērotu atmaksas grafiku.
81. Līdzdalības izbeigšanas stratēģija būtu jā sagatavo un jā iesniedz dalībvalstij 12 mēnešu laikā pēc atbalsta piešķiršanas, un dalībvalstij šī stratēģija ir jāapstiprina.
82. Papildus pienākumam, kas noteikts 79.–81. punktā, saņēmējiem 12 mēnešu laikā pēc atmaksas grafika iesniegšanas un pēc tam regulāri ik pēc 12 mēnešiem ir jā ziņo dalībvalstij par progresu atmaksas grafika īstenošanā un atbilstību 3.11.6. iedaļā izklāstītajiem nosacījumiem.
83. Kamēr nav pilnībā atlīdzināti Covid-19 rekapitalizācijas pasākumi, Covid-19 rekapitalizācijas pasākumu saņēmēji, kuri nav MVU, 12 mēnešu laikā pēc atbalsta piešķiršanas dienas un pēc tam regulāri ik pēc 12 mēnešiem publicē informāciju par saņemtā atbalsta izlietojumu. Jo īpaši būtu jāiekļauj informācija par to, kā ar saņemtā atbalsta izlietojumu tiek atbalstīta šo saņēmēju darbība saskaņā ar ES mērķiem un valstu saistībām, kas saistītas ar zaļo un digitālo pārkārtošanos, tostarp saskaņā ar ES mērķi līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti.
84. Dalībvalstij katru gadu būtu jā ziņo Komisijai par atmaksas grafika īstenošanu un atbilstību 3.11.6. iedaļā izklāstītajiem nosacījumiem. Ja saņēmējs ir saņēmis Covid-19 rekapitalizāciju, kas pārsniedz 250 miljonus EUR, ziņojumā iekļauj informāciju par atbilstību 54. punktā izklāstītajiem nosacījumiem.

⁶⁹ Šajā 3.11.7. apakšiedaļā valsts piešķirtie hibrīdinstrumenti būtu jāuzskata par pašu kapitālu.

85. *Ja sešus gadus pēc Covid-19 rekapitalizācijas valsts iejaukšanās apmērs nav samazināts zem 15 % no saņēmēja pašu kapitāla, tad Komisijai apstiprināšanai ir jāpaziņo pārstrukturēšanas plāns saskaņā ar Glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādņem. Komisija novērtēs to, vai pārstrukturēšanas plānā paredzētās darbības nodrošina saņēmēja dzīvotspēju (arī ņemot vērā ES mērķus un valstu saistības, kas saistītas ar zaļo un digitālo pārkārtošanos) un valsts līdzdalības izbeigšanu, neietekmējot tirdzniecību negatīvā veidā tādā mērā, ka tas būtu pretrunā kopīgajām interesēm. Ja saņēmējs nav biržā kotēts uzņēmums vai tas ir MVU, dalībvalsts var pieņemt lēmumu par pārstrukturēšanas plāna paziņošanu Komisijai tikai tad, ja septiņus gadus pēc Covid-19 rekapitalizācijas valsts iejaukšanās apmērs nav samazināts zem 15 % no pašu kapitāla.*

3.12. Atbalsts nesētu pastāvīgo izmaksu atbalsta veidā

86. *Dalībvalstis var paredzēt līdzdalību nesētu pastāvīgo izmaksu segšanā tiem uzņēmumiem, kuru uzņēmējdarbība tikusi apturēta vai samazināta Covid-19 uzliesmojuma rezultātā.*

87. *Ja šādi pasākumi ietver atbalstu, Komisija tos uzskatīs par saderīgiem ar iekšējo tirgu, pamatojoties uz LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu, ja būs izpildīti turpmāk minētie nosacījumi:*

a. *atbalsts tiek piešķirts ne vēlāk kā 2021. gada 30. jūnijā, un tas sedz nesētas pastāvīgās izmaksas, kas radušās laikposmā no 2020. gada 1. marta līdz 2021. gada 30. jūnijam, tostarp šādas izmaksas, kas radušās minētā laikposma daļā (“attiecināmais laikposms”);*

b. *pamatojoties uz shēmu, atbalsts tiek piešķirts uzņēmumiem, kuru apgrozījums attiecināmajā laikposmā ir samazinājies vismaz par 30 % salīdzinājumā ar to pašu laikposmu 2019. gadā;⁷⁰*

c. *nesētas pastāvīgās izmaksas ir pastāvīgās izmaksas, kas uzņēmumiem radušās attiecināmajā laikposmā un ko nesedz peļņas ieguldījums (t. i., ieņēmumi mīnus mainīgās izmaksas) tajā pašā laikposmā, un ko nesedz citi avoti, piemēram, apdrošināšana, pagaidu atbalsta pasākumi, uz kuriem attiecas šis paziņojums, vai atbalsts no citiem avotiem⁷¹. Atbalsta intensitāte nepārsniedz 70 % no nesētam pastāvīgajām izmaksām, izņemot mikrouzņēmumiem vai maziem uzņēmumiem (Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas I pielikuma nozīmē), kam atbalsta intensitāte nepārsniedz 90 % no nesētam pastāvīgajām izmaksām. Šajā punktā uzņēmumu zaudējumi no to peļņas un zaudējumu pārskatiem attiecināmajā laikposmā⁷² tiek uzskatīti par nesētam pastāvīgajām izmaksām. Atbalstu saskaņā ar šo pasākumu var piešķirt, pamatojoties uz prognozētajiem zaudējumiem, bet atbalsta galīgo summu nosaka pēc zaudējumu realizācijas, pamatojoties uz revidētiem pārskatiem*

⁷⁰Pārskata laikposms ir laikposms 2019. gadā neatkarīgi no tā, vai attiecināmais laikposms ir 2020. vai 2021. gadā.

⁷¹ Šajā punktā izmaksas attiecas uz pastāvīgajām un mainīgajām izmaksām: pastāvīgās izmaksas rodas neatkarīgi no izlaides līmeņa, bet mainīgās izmaksas — atkarībā no izlaides līmeņa.

⁷²Vienreizēji zaudējumi no vērtības samazināšanās netiek iekļauti zaudējumu aprēķinā saskaņā ar šo noteikumu.

vai ar atbilstīgu pamatojumu, ko dalībvalsts sniedz Komisijai (piemēram, saistībā ar konkrēta veida uzņēmumu iezīmēm vai lielumu), pamatojoties uz nodokļu pārskatiem. Visus maksājumus, kas pārsniedz atbalsta galīgo summu, atgūst;

- d. jebkurā gadījumā kopējā atbalsta summa nepārsniedz 3 milj. EUR vienam uzņēmumam. Atbalstu var piešķirt tiešo dotāciju, garantiju un aizdevumu veidā ar nosacījumu, ka šādu pasākumu kopējā nominālvērtība nepārsniedz kopējo maksimālo summu 3 milj. EUR vienam uzņēmumam; vienmēr izmanto bruto summas, proti, summas pirms nodokļu vai jebkādu citu maksu atskaitīšanas;
- e. atbalsts, ko piešķir saistībā ar šo pasākumu, nav apvienojams ar citu atbalstu attiecībā uz tām pašām attiecināmajām izmaksām;
- f. atbalstu nevar piešķirt uzņēmumiem, kuri 2019. gada 31. decembrī jau bija nonākuši grūtībās (Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas⁷³ nozīmē). Atkāpjoties no iepriekš minētā, atbalstu var piešķirt mikrouzņēmumiem vai maziem uzņēmumiem (Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas I pielikuma nozīmē), kas 2019. gada 31. decembrī jau bija nonākuši grūtībās, ar nosacījumu, ka tiem netiek piemērota kolektīva maksātspējas procedūra saskaņā ar valsts tiesību aktiem un ka tie nav saņēmuši glābšanas atbalstu⁷⁴ vai pārstrukturēšanas atbalstu⁷⁵.

4. UZRAUDZĪBA UN ZIŅOŠANA

88. Dalībvalstīm attiecīgā informācija par katru individuālo atbalstu, kas piešķirts saskaņā ar šo paziņojumu un pārsniedz 100 000 EUR⁷⁶ un attiecīgi 10 000 EUR⁷⁷ lauksaimniecības un zivsaimniecības nozarē, izņemot saskaņā ar 3.9., 3.10. un 3.11. iedaļu piešķirtu atbalstu, jāpublicē visaptverošajā valsts atbalsta tīmekļa vietnē vai Komisijas IT rīkā⁷⁸ 12 mēnešu laikā no atbalsta piešķiršanas dienas. Dalībvalstīm

⁷³ Saskaņā ar definīciju 2. panta 18. punktā Komisijas Regulā (ES) Nr. 651/2014 (2014. gada 17. jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (OV L 187, 26.6.2014., 1. lpp.).

⁷⁴ Minētie uzņēmumi, kas ir saņēmuši glābšanas atbalstu, atbalstu saskaņā ar šo paziņojumu var saņemt, ja tie līdz atbalsta piešķiršanas brīdim ir atmaksājuši aizdevumu vai atsaukuši garantiju.

⁷⁵ Minētie uzņēmumi, kas ir saņēmuši pārstrukturēšanas atbalstu, atbalstu saskaņā ar šo paziņojumu var saņemt, ja tā piešķiršanas brīdī uz tiem vairs neattiecas pārstrukturēšanas plāns.

⁷⁶ Attiecas uz informāciju, kas prasīta Komisijas Regulas (ES) Nr. 651/2014 (2014. gada 17. jūnijs) III pielikumā un Komisijas Regulas (ES) Nr. 702/2014 III pielikumā. Atmaksājamu avansu, garantiju, aizdevumu, subordinētu aizdevumu un cita veida atbalsta gadījumā norāda pamatā esošā instrumenta nominālvērtību katram saņēmējam. Nodokļu un maksājumu atvieglojumu gadījumā individuālā atbalsta summu var norādīt diapazonos.

⁷⁷ Attiecas uz informāciju, kas prasīta Komisijas Regulas (ES) Nr. 702/2014 III pielikumā un Komisijas Regulas (ES) Nr. 1388/2014 (2014. gada 16. decembris) III pielikumā. Atmaksājamu avansu, garantiju, aizdevumu, subordinētu aizdevumu un cita veida atbalsta gadījumā norāda pamatā esošā instrumenta nominālvērtību katram saņēmējam. Nodokļu un maksājumu atvieglojumu gadījumā individuālā atbalsta summu var norādīt diapazonos.

⁷⁸ Valsts atbalsta pārredzamības datubāzes publiskās meklēšanas lapa nodrošina piekļuvi ar atsevišķiem valsts atbalsta piešķirumiem saistītai informācijai, ko dalībvalstis sniedz saskaņā ar Eiropas pārredzamības prasībām attiecībā uz valsts atbalstu, un tā ir pieejama šādā tīmekļa vietnē:

<https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=lv>.

attiecīgā informācija⁷⁹ par katru atsevišķo rekapitalizāciju, kas veikta saskaņā ar 3.11. iedaļu, jāpublicē visaptverošajā valsts atbalsta tīmekļa vietnē vai Komisijas IT rīkā 3 mēnešu laikā pēc rekapitalizācijas. Rekapitalizācijas nominālvērtību norāda katram saņēmējam.

89. Dalībvalstīm ir jāiesniedz Komisijai gada pārskati⁸⁰.
90. *Līdz 2021. gada 30. jūnijam dalībvalstīm ir jāiesniedz Komisijai to shēmu ietvaros veikto pasākumu saraksts, kuras apstiprinātas, balstoties uz šo paziņojumu.*
91. Dalībvalstīm ir jānodrošina detalizēta uzskaitē par tāda atbalsta piešķiršanu, kuru paredz šis paziņojums. Šī uzskaitē, kurā ir jāiekļauj visa informācija, kas vajadzīga, lai pārlicinātos, ka ir ievēroti visi vajadzīgie nosacījumi, ir jāuzglabā 10 gadus pēc atbalsta piešķiršanas un pēc pieprasījuma jāiesniedz Komisijai.
92. Komisija var pieprasīt papildinformāciju par piešķirto atbalstu, lai pārbaudītu, vai ir ievēroti nosacījumi, kas paredzēti Komisijas lēmumā, ar kuru apstiprina atbalsta pasākumu.

5. NOBEIGUMA NOTEIKUMI

93. *Komisija piemēro šo paziņojumu no 2020. gada 19. marta, ņemot vērā Covid-19 uzliesmojuma ekonomisko ietekmi, kas prasa tūlītēju rīcību. Šo paziņojumu pamato pašreizējie ārkārtas apstākļi, un to nepiemēros pēc 2021. gada 30. jūnija, izņemot 3.11. iedaļu, ko nepiemēros pēc 2021. gada 30. septembra. Komisija līdz 2021. gada 30. jūnijam pārskatīs visas šā paziņojuma iedaļas, pamatojoties uz nozīmīgiem konkurences politikas vai ekonomiskiem apsvērumiem. Gadījumos, kad tas ir lietderīgi, Komisija arī var precizēt savu pieeju konkrētos jautājumos.*
94. Komisija piemēro šā paziņojuma noteikumus visiem attiecīgajiem paziņotajiem pasākumiem no 2020. gada 19. marta, — arī gadījumos, ja pasākumi tika paziņoti pirms minētās dienas.
95. Saskaņā ar Komisijas paziņojumu par tādu noteikumu noteikšanu, ko piemēro nelikumīga valsts atbalsta novērtēšanai⁸¹, nepaziņota atbalsta gadījumā Komisija piemēro:
 - a. šo paziņojumu, ja atbalsts ir piešķirts pēc 2020. gada 1. februāra;
 - b. atbalsta piešķiršanas laikā piemērojamos noteikumus visos pārējos gadījumos.
96. Komisija ciešā sadarbībā ar attiecīgajām dalībvalstīm nodrošina lēmumu ātru pieņemšanu, tiklīdz skaidri un pilnībā būs paziņoti pasākumi, uz kuriem attiecas šis paziņojums. Dalībvalstīm pēc iespējas ātrāk un plašāk par saviem nodomiem jāinformē

⁷⁹ Attiecas uz informāciju, kas prasīta Komisijas Regulas (ES) Nr. 651/2014 (2014. gada 17. jūnijs) III pielikumā, Komisijas Regulas (ES) Nr. 702/2014 III pielikumā un Komisijas Regulas (ES) Nr. 1388/2014 (2014. gada 16. decembris) III pielikumā.

⁸⁰ OV L 140, 30.4.2004., 1.–134. lpp.

⁸¹ OV C 119, 22.5.2002., 22. lpp.

Komisija un jāpaziņo par plāniem īstenot minētos pasākumus. Komisija šajā procesā sniegs dalībvalstīm norādījumus un palīdzību.